MAZPULKS

MĒNEŠRAKSTS JAUNATNĒI UN MAZPULĶU DALĪBNIEKIEM

1934.

№ 10

SAVIENĪBAS „LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBA“ IZDEVUMS

Gruntsgabali

neapbūvēti, dažādā lielumā,
Meža parkā un Čiekurkalnā
pārdodami

AKCIJU SABIEDRĪBA

Rīgas Būvbiedrība

Rīgā,
Brīvības ielā № 31.
Tāļrunis 96586.

Rīgas Pilsētas Krājkase

Dib. 1832 g.

Ar Rīgas pilsētas garantiju
Rīgā, Kaļķu ielā 9, savā namā. Tāļruņi: 21721, 21722. Telegrammu adr: „RIGKASE"

Pieņem noguldījumus
uz krājgrāmatiņām, noguldījumu zīmēm, tekoša rēķina.

Vekseļu diskonts un inkaso
Izdod mājas krājkasītes

Pārdod 1931. gada iekšējā ceļu aizņēmuma ar prēmijām krājmarkas un obligācijas

Hermn STIEDA

Mārstaļu ielā 24. Tāļr. 20861.

Telegr. adr.: Hermstieda, pasta kastīte 654.

Ugunsdrošie šamota ķieģeļi „Höganäs", ugunsdrošie māli, glazētas šamota caurules, čuguna caurules un veidgabali, melnas un cinkotas gāzu caurules, vannas ist. iekārt.

C. SIEGEL

KOMANDITSABIEDRĪBA

Kalpaka bulv. 7. Tāļr. direkc. 20846, kant. 34267.

Pārstāvības:

Rūpniecībām: Anilinkrāsas un tekstilu palīga līdzekļi. Metalapstrādāšanas mašīnas. Rīki. Mērīšanas aparāti. Tabaku fabriku ietaises un piederumi.

Lauksaimniecībai un ceļu izbūvēm: Sprāgstvielas. — Būvmašīnas.

Rigas Tirgotāju Banka A/s.

Rīgā, Doma lauk. 11/13.

LATVIJAS SĒRKOCIŅU AKCIJU SABIEDRĪBA

Rīgā
Kaļķu ielā 1

MAZPULKS

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS, KURZEMES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS, ZEMGALES LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS UN LATGALES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM.

IZNĀK KATRA MĒNEŠA 15. DIENĀ.

REDAKCIJA UN EKSPEDĪCIJA: RĪGĀ, BAZNĪCAS IELĀ № 4-a. TĀLRUŅI: RED. — 21617, EKSPED. — 22822.

ABONĒŠANAS MAKSA: GADĀ LS 1,50; ATSEVIŠĶS NUMURS 15 SANT.

IV. gada gājums. 15. oktobrī 1934. g. № 10

Stud. theol. Arnolds Lūsis.

Sējat labu sēklu — pļaujat labus augļus.

Zeltītas jau ir kļuvušas kļavas, un viņās vēl samanāms aizejošās vasaras mirdzums un saules kvēle. Rudenis atnācis. Aoklususi druvās izkapts dziesma. Katram viņš atnesis tādus augļus, kādu sēklu tas kaisījis tīrumā. Katrs saņēmis tādu algu, kādu šai vasarā pelnījis. Zeme arvien samaksā taisnīgi. Kas ar prieku gājis tīrumā un darbā ielicis savu sirdsdedzi, tā vārpas bija nobriedušas smagā zeltā un liels ir bijis izkultais graudu birums. Zeme ir svētījusi auglībā to, kas viņu darbā svētījis.

Mazpulku saime! Jūs esat mācījušies mīlēt divas lietas — zemi un darbu. Un, liekas man, ka ikviens no jums redz, cik daudz prieka jums šī mīlestība ir sagādājusi un svētības. Jūsu ievāktā raža ir liela. Liela tamdēļ, ka jūsu sētā sēkla nesusi sevī to pašu jaunības un dzīvības spēku, kas piepilda jūsu sirdis. Jūs varat būt lepni uz saviem sasniegumiem un priecāties tāpat, kā priecājas jūsu māte un tēvs berot apcirkņos vasaras pūliņu augļus. Jūs esat jau agri sākuši skatīties acīs lielai dzīvei. Daudz viņa prasīs no jums. Bet daudz jūs varēsat no viņas arī gūt. Tikai strādāt vajaga, nekad neapstāties, bet vienmēr iet uz priekšu un mēģināt, pētīt un vērot.

Bet — vai jūs esat ievērojuši arī to, cik brīnišķīgs ir tas auglības spēks, kuŗu sevī glabā katrs sēklas grauds. Un cik brīnišķīgs ir pats auglības ceļš, kas ved pretīm pilnībai. Cik skaisti ir kādreiz apsēsties druvas malā un klusumā vērot, kā trauslie asni tiecas pret sauli, kā tie pamazām pārvēršās ziedā un vārpā. Druva jums rāda, ka viņas mērķis un uzdevums ir — iet no mazuma lielumā, augļus nest, nevien ziedēt.

Un, jums draugi, — arī jums ir tāds pienākums, arī jums ir augļi jānes kā sēklai, kuŗu dzīvē kaisījusi kāda augstāka vara. Jūs nedrīkstat apmierināties vienīgi ar tiem augļiem, kuŗus jums zeme atnes un darba svētība. Jums pašiem jārada augļi savā dvēselē un tad jādod tie tālāk citiem — savam brālim un māsai, draugam un tuvākam — visai latvju tautai. Jūs esat zemes sāls, pilsēta kalna galā — kuŗu visi redz un vēro. Un šāds dvēseles auglis ir — mīlestība uz visu, kas daiļš un cēls. Meklējat sev dzīvē labo sēklu, un izravējat nezāles, kuŗas dažreiz draud pāraugt vārpas jūsu tīrumā un sirdī.

Īsto dzīvi jūs redzat vēl tikai no tālēm. Jūs vēl stāvat tāda kalna galā, kur tikai saule mirdz un pār kuŗu mākoņi nemet savu ēnu, jo viņi peld zem jūsu kājām. Bet nākotnē jums būs jāsaduras ar grūtībām, kādas piemeklē katru darba darītāju. Arī jums, droši vien, būs jāpiedzīvo vilšanās. Tomēr — turat drošu prātu. Esat stipri un nelokāmi savā ticībā. Visas grūtības dzīvē ir uzvarāmas. Tikai spēka tad

vajaga. Ir jāatrod katram cilvēkam tāds spēka avots, kas nekad neizsīkst un no kuŗa vienmēr var smelt un smelt. Bez kā tas paliktu tukšāks un seklāks.

Kur šādu avotu meklēt? Kur atrast? Prasat to pļaujas svētkos savam tēvam, kuŗa rokas ir darbā kļuvušas cietas. Prasat to savai mātei, kuŗas soļi nekad nepagurst. Var būt tad viņi jums uzšķirs skaisto dziesmu, kas iesākas tā: — Kas uz to Kungu vienmēr cerēs, tie dabūs jaunu stiprumu . . . Kā ērgļi tie uz spārniem celsies, pret debesīm, kur gaisma plūst: šeit staigājot tie spēku smelsies, kad dzīves stiprās stutes lūzt.

Laimīgs ir tas cilvēks, kas savu spēku meklē pie Dieva. Ir daudzreiz tādi brīži dzīvē, kad cilvēks nespēj cilvēkam palīdzēt, jo pārāk mazs ir viņa spēks, lai grozītu tā domas, kas vada mūsu likteņus baltās un nebaltās dienās. Un tad tikai Dievs cilvēkam var palīdzēt. Par to viņam, kā Dzīvības devējam un Augstības svētītājam pateicas ikviens, kas izkapti ņem un iet uz pļauju.

Bet Dievs ir pilnība un prasa pilnību arī no cilvēkiem. Šāda pilnība ir iespējama tikai tur, kur darbi un centieni ir labi un cēli. Debesu tēvs prasa, lai mēs sētu labu sēklu. Kā savā tīrumā, tā visā dzīvē.

Es zinu, ka ikviens no jums mīl mūsu, latviešu, zemi. Šeit jūs esat uzauguši. Un šeit jums būs arī galva jānoliek, kad darba cēlienam sekos darba dusa. Vecās paaudzes aizies. Nākotne pieder Jums! Un viņa būs tik skaista, cik skaistu Jūs to paši radīsat. Tamdēļ Pļaujas svētkos solaties labu sēklu sēt un labus augļus pļaut, kā to Dievs un latvju tautas nākotne prasa no jums — jaunā arāju cilts.

Ed. Virza

Par radiem un radniecību.

(Izvilkums no kādas runas jaunatnei).

Kad man jārunā ar jaunatni, tad es to daru ar ļoti lielu prieku un patikšanu. Jo nu pēc ilgiem gadiem ir pienācis laiks, kas mums atnesis senkārotu domu brīvību un tagad mēs varam bez kādiem ierobežojumiem runāt par lietām, kas mūs interesē. Un interesē mūs ļoti daudz kas un viss tas attiecas uz tautas garīgiem jautājumiem un uz mūsu tautas varenumu.

Ja tagadējā kārtība piegriež tautai tik lielu vērību, tad tā nemaz nav lieta, kas pati par sevi saprotama. Mēs, jaunās Latvijas veidotāji, sākot ar visaugstāko un beidzot ar zemāko, esam vienkārši ļaudis un vienkāršs un pazemīgs ir mūsu uzdevums. Mēs esam aicināti, lai atkal celtu godā kādu vecu un senaizmirstu lietu, kas tomēr ir visa pamats. Mēs gribam, lai tāpat kā senos laikos, radi pie radiem atkal sāktu braukt ciemā, mēs gribam atjaunot radniecību un radniecīgus sakarus.

Ko tas nozīmē? Vispirms tas nozīmē pārnākšanu mājās, atgriešanos pie ģimenes pavārda. Kas tad nu ģimene un radniecība galu galā ir? Tā ir apzināšanās, ka visi piederīgie cēlušies no viena celma, ka visos rit vienas un tās pašas asinis, kurās guļ atmiņa par kopīgiem kapiem un kopīgiem šūpuļiem. Katra ģimene ir noslēgta pasaule un tās pamatā atrodas citiem nezināms un nepieietams noslēpums. Un ikviens ģimenes loceklis, kas nostaigā savu lemto ceļu no bērna autiņiem līdz līķa autam, kustas vienā un tajā pašā radniecības gaitā.

Ja jūs lidojiet aeroplanā pār mūsu zemi, tad jūs redziet, ka Latvija sastāv no atsevišķiem laukiem, bet ja jūs paceļaties virs tautas, tad jūs redziet, ka tā sastāv no atsevišķām ģimenēm. Tie no jums,

Rudenīgs miers . . .

kam būs pazīstama Romas kaŗu vēsture, zinās, ka romiešu kaŗavīri, ejot uzbrukumā pret apcietinātu pilsētu, pacēla virs galvām vairogus un sagrūda tos cieti kopā, caur ko viss leģions atradās itkā zem pilnīgas bronzas sienas un palikās neievainojams. Ja nu visas mūsu nācijas ģimenes paceļ virs galvām savas kopības vairogus un sagrūž tos kopā, tad neievainojama un neuzvarama paliekas arī latviešu tauta.

Ģimeņu vēsture ir latviešu vēsture un jo lielāka mums būs ģimenes paradumu nojaušana, jo dziļāki mēs paši sevi izpratīsim un ciešāki turēsimies kopā. Latviešu ģimeņu sakaru savstarpēja izkopšana nav nieka jautājums, tas nacionāli-politisks jautājums. Es nevaru noturēties nepievedis še mūžīgos vārdus: „Es redzu mūsu patumšo lielo istabu pildāmies aizgājušo gariem, kas nāk ārā no kaktiem, tīri kā no pazemes. Tur, baltā veļu drūzmā es ieraugu nevien tēvu, māti, vectēvu, bet veselu garu senču rindu iznirstam no sirmās senatnes. Viņiem pievienojušies ir krusttēvs, ir krustmāte, tāpat māsa ar savu vīru. Kā apstulbis aiz brīnumiem blenžu šinī nepārredzamā senču pulkā, kas atdevuši man savu garu, savas asinis, savu valodu un savu nesalaužamo dzīves prieku, savu pieticību un savu pazemību. Šis mantojums ir tik liels, ka uz apkārtni es skatos itkā ar mājas acīm un runāju šo baltu dien vēl mājas valodu."

Tauta, kuŗai būtu tāda vai nu apzinīga, vai neapzinīga radniecības sajūsma, nevar iet bojā. Tā ar asinīm, ciešāki, kā ar dzelzu ķēdēm, ir saistīta savā starpā. To var iznīcināt tikai visu, bet pa vienam ne.

Jaunā kārtība, kas Latvijā nodibinājusies, rūpēsies, lai latviešu seno radniecības koku atjaunotu, ka mums būtu ne tik daudz gara radinieku, kā asins radinieku, kas viens otru pazītu ne pēc kādas ideju zīmes, kas spīdētu uz viņu pierēm, bet pēc kopīgas izcelšanās. Ja nu katrai latviešu ģimenei jābūt noslēgtai pasaulei, tad tādai jābūt arī mūsu tautai, kas no atseviškām ģimenēm pastāv. Jo kas tad tauta ir? Tā ir noslēgtas debesis, kur zvaigžņu vietā mirdz un laistas ģimenes, kas visas griežas ap māju, no kuŗas tās cēlušās. Mums nu ir jāgādā, lai kārtība šinī nācijas sistēmā nepārtrūktu, jo ja jau

kāda ģimene zaudē sajēgu par kopīgo pavārdu, tad tā izklīst un aiziet bojā.

Mēs tagad vēl nevaram šo latviešu kopības domu pilnīgi atjaunot, jo mūsu vidū vēl kustas ļaudis, kas no mūsu tautas sākumiem pastāvošo ritumu ir sajaukuši un šodien vēl mēģina jaukt. Vēl arvienu nācijas šķīstīšanas darbs ir nepieciešamāks par apvienošanas darbu, kas varēs notikties tikai tad, ja būs izgriesti nederīgie zari. Tāpēc mums ir jāapbruņojas no galvas līdz kājam ar neuzticību un pat ar cietsirdību, šīm īpašībām, kuŗu latviešiem pavisam trūkst. Kāmēr vien mēs kaut ko zinam par savu vēsturi, mēs esam bijuši pielaidīgi un pierunājami. Mēs esam atļāvuši viesiem sildīties pie mūsu tautas pavārda, bet šie viesi vēlāk kļuva par mūsu kungiem. Šo kļūdu mēs atkārtojām mūsu valsts sākumā un mums jāgādā visiem spēkiem, lai tā neatkārtotos tagad.

Jūs, jaunie ļaudis visi kopā būsiet kādreiz jaunu ģimeņu nodibinātāji. No jums nāks citi laiki un citi paradumi. Jūs sagrūdīsiet kopā savu ģimeņu vairogus, lai neuzvarama un neievainojama paliktos mūsu tauta. Caur jums latvieši no jauna saradosies savā starpā. Un tie jūsu sentēvu rikšotāji, kas ēd smaržīgas zāles aizsaules stelingos, priecīgi iezviegsies, kad jūs uzspodrināsiet širas, kamanas vai ratus un brauksiet atkal pie radiem ciemos pēc senu sena latviešu paraduma. Jo visa mūsu tautas un valsts nākotne, tās varenība un slava stāv tiešā atkarībā no mūsu asins radniecības atjaunošanas.

R. Dzērve.

Mazpulku darba turpmākā izveidošana.

(No runas radiofonā).

Mūsu tagadējā dzīvē mazpulku kustība ir veselīgākā kustība mūsu zemē. Viņa izveidosies arī visspēcīgākā un idejiskākā kustība, kas sevī nesīs praktisku saprātu un veselīgus ideālus.

Tikai vienu mazu, vērā ņemamu „sīkumu" šās kustības vadītājiem — vajaga pieiet pie jaunatnes ar sirdi un idejisku domu skaidrību, tad panākumi būs tiešām lieliski. Atsevišķiem mazpulkiem un mazpulku dalībniekiem, kur vadītāji izpratuši savu uzdevumu un ar sirdi un uzupurēšanos šai lietai nodevušies, panākumi jau tagad, var teikt, ir lieliski.

Uz izcilākiem mazpulku dalībnieku darbiem varētu norādīt: Vidzemē kāds bijis mazpulka dalībnieks uzbūvējis vēja motoru, kas pie maza vēja dzen ūdens sūkni un ar ūdeni apgādā kūtī visu ganampulku un arī virtuves vajadzībām dod vairāk kā pietiekoši ūdens, tā saimniecībai sagādājot lielu atvieglojumu, lielas ērtības, kas agrāk prasīja daudz soļu un spēka patēriņa. Zemgalē sevišķu ievērību pelna kāds mazpulku dalībnieks-veicinātājs, audzēdams dažādas dārzāju sēklas un citas kultūras, kas godu darītu pat mācītu dārznieku dārzos. Ieņēmums paredzams no dažām pūrvietām pāri tūkstots latiem. Kurzemē izcilus panākumi sasniegti labības šķirņu audzēšanā un salīdzināšanā. Sabiedriskā darba izpratne uzrāda ievērojamus sasniegumus. Darīti daudzi kopēji darbi. Sanāksmēs liela prasme vadībā. Tad draudzība un sadarbība starp lauksaimnieku, strādnieku un pilsētnieku bērniem daudzās vietās laidusi dziļas saknes.

Pirmie panākumi ir arī norādījums turpmākā darbā. Veicot, izkopjot un papildinot visu iesākto, varētu norādīt uz tiem darbiem, kam turpmāk piegriezīs sevišķu vērību.

Pirmā kārtā izcilus vērība tiks piegriesta idejiskai audzinošai daļai, ņemot vērā un izceļot visus tos faktorus, kas kalpotu šim nolūkam.

Piegriezīs vērību arī fiziskai audzināšanai. Iznesība, dižums, kopā ar vieglāku

sportu, neizslēdzot pat pirmos sākumus militārā apmācībā. Tas vairos jauniešu uzstājību un modrību, kas vēlākā dzīvē būs ļoti noderīgi. Iznesīgi, modrīgi un izveicīgi cilvēki, karavīri, aizsargi un aizsardzes Latvijai vienmēr būs vairāk kā vajadzīgi.

Atzīts par ļoti vēlamu visus mazpulku dalībniekus, kā viena darba darītājus, vienas idejas nesējus un vienas domas domātājus ietērpt vienādas formas tērpā. Tērpā, kas būtu modernizēts tautas, jeb variēts tautas tērps, kurā izteiktos mazpulka karoga krāsas un tas būtu vienkāršs un higienisks.

Ņemot vērā jau seno latviešu gaumi un smalko daiļuma izjūtu un cenšanos visu skaisti darīt un darināt, tiks darīts viss iespējamais, lai mazpulku dalībniekos modinātu un izkoptu skaistuma sajūtu un cenšanos darīt visu glīti un ar gaumi. Tas šoreiz attiecināms sevišķi uz tiem, kas strādā sava tēva sētā un tīrumā. Te nu ļoti pateicīgs uzdevums savienot derīgo ar patīkamo, jo pavadīt atpūtas laiku patīkamos apstākļos, patīkamā apkārtnē, ir katram vairāk kā nepieciešami.

Šinī nolūkā un sakarībā mazpulku dalībniekiem būs iespēja par mazu atlīdzību saņemt plānus, projektus und dažādas sēklas un stādu materiālu mājas tuvākās apkārtnes izdaiļošanai ar attiecīgiem kokiem, krūmu puduriem, puķēm un zāļājiem.

Cik daudz sliktā nozīmē nav apdziedāta tēva dubļu brišana. Te nu katra mazpulka jaunieša pienākums — pieteikt šiem apdziedātiem tēva dubļiem nesaudzīgu karu un tikmēr nemitēties, kamēr šo dubļu vietā ierīkoti akmeņoti jeb grantēti ceļi, celiņi un pagalmi. Ar labu gribu tas viss iespējams un izdarāms, jo daudzkārt acs nobrīnās, ko rokas padara tad, ja pie darba ķeras ar dedzību un dziļu sajūsmu.

Ja piegriežamies gluži praktiskai pusei, tad jāsaka — tur vācamas augļu koku sēklas un audzējami mežeņi un ārstniecības stādi, apiņi, cukurbietes un dažādi citi sakņaugi, kurus pērk armijas vajadzībām. Audzējamas arī izcilus labības šķirnes, lielāko daļu piegriežot vērību tiem augiem un kultūrām, kurus pārdodot var iegūt ienākumus, jo pašam darba darītājam iegūt un izlietāt sava darba augļus ir audzinoši un svētīgi.

Vecākiem mazpulku dalībniekiem, bez dažādiem stādu valsts augiem, vairāk jāpāriet uz dažādu dzīvnieku audzēšanu, kā: putnu, sivēnu, jēru, teļu un pat uz zemnieka mīluļa un lepnuma — kumeliņa audzēšanu.

Pāreja uz dzīvnieku audzēšanu prasīs no mazpulku dalībniekiem daudz lielāku gādību un rūpību, bet darba prieks par sasniegtiem panākumiem arī būs daudz lielāks. Uz šo jauno nozari mazpulku darbā nopietni jāgatavojas. Neveiksmes gadījumi būs sāpīgāki, kā pie dažādām stādu un augu kultūrām. Sevišķi es te gribu pasvītrot kumeļu audzēšanu, jo zirga vērtība un nozīme ir vienmēr bijusi latviešu lauksaimniekam ļoti liela. Zirgs, kā darba spēks, mūsu apstākļos nav ne ar ko atvietojams. Visi mūsu tīrumi, savā laikā kā plēsumi, celmāji, uzplēsti ar zirga un arāja — līdumnieka kopējiem pūliņem un sviedriem. Tad kumeliņš, kā satiksmes uzturētājs senatnē gan jājot, gan braucot, top apdziedāts tūkstošiem tautas daiņās.

Bez tam izcilus vērība tiks piegriesta, uzmudinot vecākos mazpulku jauniešus mēģināties mūsu slapjo, purvaino zemju kultivēšanā, jo pēc izvestās meliorācijas zemē un zemes audzelībā notiekošās pārmaiņas tiešām spēj aizraut un iejūsmināt pat vecākus zemes arājus, ne nu vēl jaunatnes kvēlo un dedzīgo dvēseli. Ir bijuši gadījumi, ka taisni šis darbs devis jaunajam līdumniekam tik daudz uzņēmības, izturības un sajūsmas, ka ar to pašķirušās un sekmējušās visas tāļākās gaitas lielajā dzīvē.

Rudens laukos.

Tik ātri jau ziedošai vasarai gals...
Dus lauki un brūnganās pļavas.
Kā sērīga kokle skan vēja balss.
Dreb sārti zeltainās kļavas.

Dus lauki... Jau graudi zeltdzeltēnie
Ir guldīti apcirknos klētīs;
Tie darba augļi ir bagātie, —
Dievs darbu vienmēr mums svētīs.

Lilija Ābelīte.
Mārupes mazpulka dalībniece.

Gļēvuļi.

S. A. Novrocka stāstiņš.

„Ja, tas ir skaists, bet ļoti grūts uzdevums," atzinīgi sacīja vectēvs, kad mazais Kārlītis viņam uzticēja savu noslēpumu, proti, kādreiz viņš ļoti nopieni gribot kļūt par varoni.

Vectēvs gaŗi un plaši runāja par šo jautājumu. Kārlītim dažs kas izlikās šinī lietā pareizi un viņš tam piekrita, bet nekā nevarēja samierināties, ka varoņi nekad neuzbrūk par sevi vājākiem pretiniekiem. Viņam šķita, ka varoņa pienākums ir, vienmēr un visur nostāties par taisnību un pret katru nekrietnu izturēšanos.

Cik nekrietni bija izturējies šis vecais Miķēlis, kaut gan viņa dārzā brieda brīnišķīgi sārti āboli! Kārlītis pazina viņu, jo dzīvoja tanī pašā ielā. Miķēlis bija liels, stiprs vīrs, ar gaŗu, sudrabbaltu bārdu. Viņš Kārlītim arvien tik laipni uzsmaidīja, un tomēr...

Kādu dienu Ceplītis, vectēva kaŗa biedrs bija atnācis viesos. Kaut gan Kārlītis sēdēja blakus istabā, viņš tomēr labi varēja sadzirdēt abu veco kaŗavīru sarunu. Toreiz viņš arī uzzināja daudzas ievērības cienīgas lietas par šo Miķēli.

„Es ļoti labi atceros Miķēli," stāstīja Ceplītis, „viņš braukāja no vienas muižas uz otru, valkāja gaŗus svārkus, nēsāja klāt pistoli, zobenu un dunci un cītīgi dejoja ar jaunām dāmām. Viņš citiem stāstīja, ka tuvākās dienās aizbrauks uz fronti, bet vienmēr to aizkavēja gan šis, gan tas. Un kad nu pienāca pavēle, tad viņš piekukuļoja komisāru. Tas viņu iebāza cietumā, lai pasēd tik ilgi, kāmēr briesmas pāri. Tad laida ārā, lai dzīvo atkal kā grib. Visu to svēti zvērēja Zarkovskis, to pašu apgalvoja Stēks un Narockis. Un tagad šis pats Miķēlis stāsta visiem, cik ļoti viņš nacionālas lietas dēļ austriešu cietumos esot cietis..."

Kad Kārlītis to pastāstīja Jurītim, ar kuŗu viņš pēc indiāņu parašas, bij noslēdzis asins brālību, pēdējais iesaucās:

„Kā gan tāds gļēvulis var pasaulē dzīvot! Mums viņš jāpārmāca!"

Kārlītis Juriša plāniem bez iebildumiem piekrita. Miķēļa dārza mājiņai bija divdesmit četras rūtis un visas tās ar skatu izgāja uz pilsētas dārzu. No dārza mūra sētas šī mājiņa bija apmērām divdesmit soļus atstatu. Un Kārlītis taču ne par velti bija pieņēmis vārdu „Vanagacs". Jurītim, protams, nebija tik droša roka, bet arī viņš darīja ko varēja. Tādēļ tikai viena rūte vairs palika nesadauzīta. Arī tā nepaliktu nesasista, ja kāds vecā Miķēļa draudošs sauciens necerēti nepārtrauktu šo tiesas darbu. Abi varoņi tad steidzīgi devās prom no soda vietas, nemēģinādami vairs atgriezties un nokavēto izpildīt.

Nākošā rītā notika tas, ko Kārlīša citādi drošā sirds nojauta un par ko domājot tā arī tā drusku nodrebēja. Vectēvs viņu bargi uzrunāja:

„Pēc ēšanas tu atnāc pie manis." Vai gan var būt vēl kas garšīgāks par maizi? Bet Kārlītim šorīt nekas negaršoja un viņš medum pat nepieskārās.

„Kur tu vakar pēcpusdienā biji?" jautāja vectēvs, kad Kārlītis iegāja pie viņa. „Padomā, runādams ar mani, ka tikai gļēvuļi melo."

Tad Kārlītis pateica visu. Neteica vienīgi to, kas bijis viņa līdzdalībnieks.

„Es neesmu nekāds nodevējs," ar sevišķu uzsvaru piebilda Kārlītis.

Vectēvs noglaudīja savu garo, sirmo bārzdu un tad teica:

„Miķēlis Mālers raksta, ka viņš redzējis jūs divus. Pazinis viņš tikai tevi. Par to otru man nav nekādas daļas. Vai tu Mālera kungu ievēroji.?"

„Nē! Kad viņš kliedza, mēs skrējām prom."

„Ahā, — tā tad jums bija bailes?"

„Jā", klusu čukstēja Kārlītis.

„Jums bija bailes un jūs skrējāt prom. Kas tas ir par cilvēku, kas baiļu dēļ skrien prom?... Nu, atbildi! Atbildi!"

„Gļēvulis", vēl klusāk čukstēja Kārlītis.

„Tev bija bailes, baiļu dēļ tu bēgi, tad arī tev vairs nav nekādu tiesību citus sodīt un citiem tiesu spriest par viņu gļē-

vumu," nobeidza vectēvs un piegājis pie rakstāmgalda, paņēma kādu lielu aploksni un nodeva to Kārlītim.

„Pēc pusstundas," sacīja viņš, „tu man pasacīsi, ka esi šo vēstuli adresātam personīgi nodevis un atnesīsi man no viņa parakstu. Atkārto pavēli!"

Kārlītis viss drebēja un nobāla ieraudzīdams uz aploksnes Mālera vārdu. Viņš saprata, ka tas bija sods par vakardienas darbiem. Sods, par kādu Kārlītis nemaz nebija varējis iedomāties. Tas bija visneiespējamākais un vissmagākais sods. Jau tas pārmetums vien, ka viņš pats bijis ģļēvulis, kas, kā Kārlītim likās, nebija bez pamata, viņam ļoti sāpēja.

Uzdevumu neizpildīt, vai arī tikai vilcināties, būtu jauna ģļēvulība. Sevišķi tad, kad divpadsmit gadus vecs, tad taču cilvēks ir jau vīrs, kas nekāds ģļēvulis nedrīkst būt. Kārlītim sirds sita kā ar āmuru, kad viņš piezvanīja pie Mālera durvīm. Vecā Katrīna viņu ielaida.

„Ak tu svētā jaunava!" viņa iesaucās. „Tad vien to izdauzīto rūšu dēļ. Nu ko tad īsti tur jūs tādu gribējāt izdarīt. Ak vai, ak vai!"

Kā krusa bira šie vārdi uz tā jau rūpju pārpilno vainīgā galvu, kuŗš cepuri rokās burzīdams, nemaz nevarējā iedomāties kā varēs rādīties pašam mājas tēvam.

„Vai tā vēstule domāta man, mans draugs," jautāja Mālers negaidīti laipni. Gandrīz vai izmisušais Kārlītis pastiepa savu drebošo roku un nodeva vēstuli.

Tas bija smagākais acumirklis Kārlīša dzīvē. Visur draudēja briesmas. Asaras, neraugoties uz visu varonīgo savaldīšanos, katru acumirkli, šķita, izlauzīsies no acīm un lielām lāsēm slīdēs pa vaigiem lejup. Ak Dievs, tas tak būtu ārkārtīgs kauns un sablamēšanās.

Briesmas palielinājās vēl ar bailēm, ka pēkšņi kaut kur varētu atvērties durvis un ienākt kāds, kas varētu būt liecinieks visam šim pazemojumam. Kārlītim likās pat, ka ar lepni paceltu galvu raudzīties ieroča stobrā, kas vērsts pret viņa paša krūti, nebūtu tik briesmīgi kā tas bija tagad, kad stāvot šī vecā vīra priekšā, viņš neuzdrošinājās pat acis pacelt.

„Kad gan viss tas beigsies?" Kārlītis ne vienu vien reizi pats sev jautāja. Viņš atviegloti uzelpoja, itkā akmens viņam būtu novēlies no sirds, kad beidzot atskanēja Mālera balss.

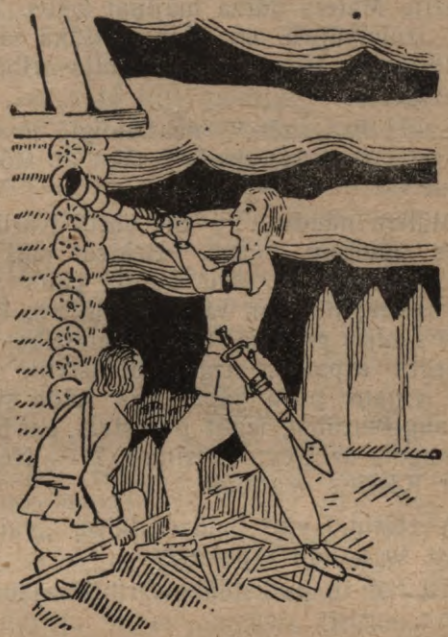

Trauksme. Zīm. Kr. Linde, Stāmerienas mazp. dalībnieks.

„Klausies, mans mīļais draugs, jūs jau bijāt divi. Kamdēļ tad tavs vectēvs sūta man naudu par visām rūtīm?"

„Es nezinu," čukstēja Kārlītis.

„Kas tad bija tas otrs zēns?"

„Es nezinu."

„Tu nezini?" brīnījās Mālers. „Ak tā! Es saprotu. Tu negribi viņu nodot. Nu labi. Tas jau nu nava nekas slikts. Ņem šo vēstuli un nodod savam vectēvam."

Beidzot! Kā vējš Kārlītis izskrēja no izstabas un aizelsies aizsteidās pie vectēva.

„Vai tu zini zēn," sacīja vectēvs vēstuli izlasījis un salocidams naudas zīmes, kuŗas viņš bija izņēmis no aploksnes, „kam nolemta bij nauda, kuŗu tev vajadzēja aiznest Māleram?"

„Nē!"

„To es biju sakrājis pulkstenim. Šinīs dienās es viņu gribēju tev nopirkt. Mālera kungs, kā tu pats tagad zini, pusi no šīs summas ir atsūtījis atpakaļ. Ko lai es ar to tagad iesāku? Pulkstenim tur nepietiek. Tā tad — jāgaida un jākrāj no jauna."

Tikai tagad Kārlītis īsti izjuta tās nelaimes lielumu, kuŗu viņš pats sev bija sagādājis. Šie nolādētie akmeņi, ar kuŗiem izdauzīja Mālera dārza mājiņai logus, bija reizē iznīcinājuši arī viņa gaišākā sapņa piepildījumu. Viņam jau sen bija gribējies pulksteņa.

„Saki man, zēn," neatlaidīgi jautāja vectēvs, „ko lai es vispār iesāku ar Mālera naudu?"

„Mālera naudu..." Šie vārdi Kārlītim izlikās pavisam jocīgi. Beidzot viņš aptvēra. Jā gan, tā taču nebija vairs vectēva nauda, bet gan tā paša Mālera, kuŗu Kārlītis bija gribējis tiesāt, žēlastības dēļ pasniegta atpakaļ. Iegūt pulksteni, par kuŗu viņam būtu jāpateicas kāda sveša vīra augstsirdībai, iegūt pulksteni, kas būtu apzīmogots ar gļēvuma zīmogu? — Ne, to tomēr Kārlītis negribēja.

„Vectētiņ," viņš beidzot teica, „vai neaiznest šo naudu atpakaļ?"

„Tā tad tu pulksteni negribi?" jautāja vectēvs.

„Par Mālera kunga naudu es negribu sev iegūt pulksteni."

„Jā, šoreiz man tev jāpiekrīt," atzinīgi sacīja vectēvs. „Nu labi. Darīsim tā — nodosim šo naudu kādai redakcijai — trūcīgiem bērniem, pieliekot piezīmi klāt, ka tā no Mālera kunga, ko viņš nav pieņēmis." „Ja?"

„Jā," klusu atbildēja Kārlītis un pēkšņi sāka nevīrišķīgi raudāt.

*

Otrā dienā Kārlītis iedams uz skolu sastapa Jurīti. Tas bailīgi uz visām pusēm skatīdamies un acīm mirkšķinādams, Kārlītim jautāja:

„Kā tu domā, vai viņš mūs pazina? Tu taču nevienam par to nekā... Ko... Vai varbūt tu jau visu to esi izplāpājis?"

„Nebaidies!" nicinoši smaidīdams atbildēja Kārlītis. „Par rūtēm ir jau samaksāts!"

„Ko?" ievaidējās Jurītis.

„Nu jā, samaksāts. Mālers bij vectēvam visu paziņojis."

„Tā tad viņš mūs redzējis? Tu droši vien jokojies, lai mani sabaidītu."

„Šodien nu es tev nekādus jokus nedzenu. Mālers mani bij pazinis."

Tevi? Tikai tevi? Un mani viņš nav redzējis?"

„Redzēt viņš redzējis tevi, bet nepazinis."

„Un tu droši vien visu izplāpāji," raudulīgi iesaucās Jurītis, „tu, tu nodevējs!"

Kad Kārlītis izdzirda šo briesmīgo un reizē nepelnīto pārmetumu, viņš pilnīgi pazaudēja pašsavaldīšanos. Viņam negribot savilkās dūrītes un sitieni bira uz Jurīti, kuŗš neuzsāka vis pretuzbrukumu, bet sāka bēgt.

Kārlītis noliecās pār savām zemē guļošajām grāmatām un uzsauca savam aizskrejošam pretiniekam.:

„Tu gļēvais nelga, zini tad ar, ka tu to biji pelnījis. Tas tev par to nodevēju un par manu pulksteni."

Kad dzērves iet...

Vairs nepļauj pļāvējs, nekrīt puķes vālā;
Jau gaisā kliegdams dzērvju kāsis iet.
Vairs nedzied sienāzītis mīkstā zālē —
Jau rudens saule klusi, auksti riet.

Dzird kautkur tālu kuļmašīnu dūcam,
Šī skaņa vienmuļa pār laukiem klusi plūst.
Pie upes ūdensdzirnavas dzird dūcam,
Tās maļ un maļ, un mūžam nepiekūst.

Nav statiņu vairs, neredz kaudzes pļavā,
Ir nobeigusies skaistā vasara.
Tik nobirušām lapām pilna grava,
Un zālē ūdens mirdz kā asara.

Alberts Jērums,
Valkas dārzkopju mazpulka dalībnieks.

Čakīte.

T. Toivo skice.

Visas spārnotās mātes izveda savus pulciņus pavasara saulītē, tikai baltā vistiņa Čakīte vēl arvien sēdēja un gaidīja savu laimi. Izvārgusi ar izdulušām pūkām tā karsti sildīja savas baltās oliņas un gaidīja brīnumu. Vecmāmiņai arī šeit nācās spēlēt likteņa lomu. Tā apskatīja vienu Čakītes olu, otru, trešo — visas bija vecas un sliktas. Nabaga Čakīte bija velti perējusi. Dzeltenās Čakītes actiņas redzēja, kā cilvēki izsvieda viņas dārgās olas, kā tās sadusa un kā tās smirdēja! Vistiņas sirds bija siltas mīlestības pilna un tagad šo lielo, vareno siltumu nebija kur likt. Ilgi vēl tā kladzināja un žēlojās par savu sasisto laimi, līdz beidzot gluži maziņa un vārga atgriezās aizkrāsnē. Čakītes sirds meklēja bērnus, lai varētu tos glabāt un mīlēt. Šinī pašā brīdī Princīte izcēlās no savas migas un aizgāja pie sava trauciņa lakt tikko atnesto svaigo pienu. Skaļi dūca piena centrifūga. Čakīte apskatīja savu tukšo ligzdu un aizčāpoja līdz Princītes migai.

No tās plūda maigs dzīvības siltums. Tur kustējās kaut kas bezgala mazs un nespēcīgs. Čakītes sirds ietrīcējās laimē — šie bērni bija gan drusku citādāki nekā tie, kurus tā bija gaidījusi, bet tomēr tie bija bērni — to Čakīte zināja it labi. Klusi iekladzinājusies tā nosēdās uz akliem kaķu mazuļiem un izplēta pār tiem savus mīlošos spārnus. Siltumu jauzdami, mazie salīda zem tās un Čakīte laimīgi piepūtās. Beidzot — arī viņai bija bērni. Pagāja laiciņš — Princīte atgriezās savā migā un žēli ieņaudējās — viņas vieta bija aizņemta. Jauzdama briesmas Čakīte draudoši šņāca. Strīdus skaņas pārspēja pat centrifugas troksni. Sanāca ļaudis un vēroja abu māšu izmisušu cīniņu bērnu dēļ. Drīz Princītei izdevās ar viltu izzagt vienu no saviem mazājiem. Izzaga otru, trešo, ceturto un sānesa tos pretējā aizkrāsnes kaktā, Čakītei palika tikai viens bērniņš. Bet pamanījusi kaķes viltību tagad tā vēl sīvāk aizstāvēja savas pamātes tiesības. Troksnis kļuva aizvien lielāks. Princīte rūca, Čakīte šņāca. Atnāca vecmāmiņa un apžēlojās par abām mātēm. Atņēma visām perētājām panīkušus un vārguš cāļus un nodeva tos Čakītes gādībā. Princīte ņimīga savējos atpakaļ dabūjusi, laizīja tos un zīdīja. Tā beidzās aizkrāsnes pavasara prieki un bēdas.

Šī uguns degs un nekad vairs neizdegs.

Latvijas jaunatnes sirdī mesta gaiša uguns, tā savā svētrunā teica mācītājs Ozols, ievadīdams ar dievkalpojumu mazpulku darba svētkus 6. okt. Priekuļu lauksaimniecības skolā. Un gribas ticēt, ka šī uguns degs un nekad vairs neizdegs.

Tā uzmanība, ar kādu mazpulku dalībnieki un viņu viesi — Cēsu pilsētas jaunatne, sekoja mācītāja uzrunai un tiem norādījumiem, kurus deva iekšlietu ministrs V. Gulbis, bija nepiespiesta un patiesa.

Ministra norādījumi deva jaunatnei skaidru domu un atgādinājumu, kā veidot sevi, kur smelties spēkus nākošai dzīvei.

Mazpulku darbam piešķirama vislielākā nozīme mūsu jaunatnes audzināšanā, jo še pamatos likta cēla, gaiša idēja — darbs. Bet svarīgs ir arī, lai jaunatne būtu jauna. Viņai jāļauj skatīt un izjust to krāšņumu dzīvē, ko tikai jaunatne vienīgā spēj just. Tak reizē ar to nedrīkst aizmirst, ne vecie, nedz jaunie paši, ka jaunība ir zināms laika sprīdis, kur jāsagatavojas dzīvei, jākrāj zināšanas, jāizkopj rakstūrs.

Zināšanas vēl nav viss. Lielākā nozīme ir taisni rakstūra audzināšanai. Bet rakstūru var audzināt tikai darbā. Blakus rakstūram, zināšanām jāpieradinās pienākumam. Pienākuma apziņa liek mums daudzreiz darīt tādus darbus, kuŗi mums nebūtu viegli. Pienākuma apziņa dod spēku ziedoties, upurēties vispārības labā. Vienīgi tāda tauta droši var skatīties nākotnē, kuŗas pilsoņi prot pildīt uzliktos pienākumus.

Pēc tam mazpulku padomes priekšsēdētājs R. Dzērve teica garāku uzrunu, skaisti salīdzinādams jaunatnes darba iespējas tagadnē ar to laiku, kad auga un strādāja mūsu atmodas laika darbinieki un tās mūsu dzīves vadošās personas, kas cauri grūtībām, un politisko uzskatu jūklim iznesušas skaidru latvisku domu un idejas.

Garīgo lietu pārvaldes priekšnieks māc. Ozols nolasīja referātu jaunatnei par tematu — „Augt lielākiem par sevi." Viņš salīdzināja rītu dabā ar rītu cilvēka dzīvē, norādot, ka ikvienam vajaga līdzi ņemt turpmākā dzīvē visu jaunatnes prieku un sajūsmu, lai grūtos dzīves brīžos nepaliktu cilvēks sīks un maziņš, un šo prieku paglabāt var tikai tas, kas grib augt lielāks par sevi.

Vienmēr cilvēkam vajag būt ar lieliem mērķiem, vajaga būt nemierā ar sevi. Kas sevī nes nemieru, tas ir ceļā uz gara pilnību.

Sacīkstēs mazpulku dalībnieki izcīnīja daudzas vērtīgas balvas, ko dāvājusi Rīgas pilsēta, Cēsu, Valmieras apr. pašvaldību vecākie, daudzas sabiedrības un labvēļi.

Augstāko godalgu mazpulku virsvadoņa K. Ulmaņa balvu — pulksteni izpelnījās Nurmižu mazpulka dalībnieks Aleksandrs Celms. Celms — likteņa smagi piemeklēts zēns — būdams kurlmēms, mazpulku darbā atradis sev mierinājumu, interesi un draudzīgu atbalstu, var būt daudziem zēniem un meitenēm centībā par priekšzīmi. Viņa darbs rāda un liecina, ka nav tādu grūtību, kuŗas cilvēka griba nevarētu pārspēt.

Laiks nebija sestdien mazpulkiem labvēlīgs, bet totiesu pašas jaunatnes gars bija mošs un darba diena noskaņota un disciplinēta.

Kāpēc iestājos mazpulkā.

Pagājušā pavasarī, kad Raunas rajona agronoms ieradās mūsu skolā, lai nodibinātu mazpulku, pieteicās 16 dalībnieki. „Mazpulks? Kas tas tāds ir?.." jautāja skolnieki viens otram. „Es nu gan tur nestāšos," no daudziem dzirdēja šādus atzinumus. Mani puikas zoboja, kad es, izlasījis žurnāla „Mazpulks" 1933. g. № 3., piegriezos maspulka kustībai un gatavojos dibināšanas dienā iestāties. Kāpēc es iestājos?.

Pirmkārt — audzējot mazpulka darbībā paredzēto kultūru, mazpulka dalībnieks top tuvināts zemei. Kopjot savu lauciņu es, Brantu mazpulka dalībnieks, arī mācos mīlēt to darbu, kas tur top darīts. Un kad es reiz turēšu rokā arkla balstu, tad ticu, ka manī nezudīs tā darba mīlestība, kas man radusies mazpulkā strādājot. Ieejot vasaras vakarā dārzā, es skaidri sirdī jūtu kā stādiņi aug, cenšās tikt saulei tuvāk. Agrāk, pirms nebiju iestājies mazpulkā, es to nejutu.

Otrkārt — darbojoties mazpulkā es arī topu tuvināts sabiedrībai, mācos darīt sabiedrisku darbu. Ja kādreiz dzīvē man būs jāuzņemas kāds amats sabiedriskā dzīvē, tad manas mazpulkā krātās zināšanas man labi noderēs.

Treškārt — darbojoties mazpulkā es arī pieradinos noteiktībai, kārtībai. Mazpulka noteikumi veido viņa dalībnieku par kārtīgu, noteiktu cilvēku. Un pārejot lielajā dzīvē nevienam tas nebūs jānožēlo.

Mazpulkā es iestājos, lai veidotu sevi par čaklu lauksaimniecības darba darītāju, kārtīgu, uzticamu sabiedrisku darbinieku un kārtīgu, likumīgu jaunās Latvijas pilsoni. Ja arī liktenis mani nesīs tālu no tēva sētas, liks man staigāt tāļus, svešus ceļus, liks man mīt ielu akmeņus, es tomēr neaizmirsīšu, ka zeme ir mūsu valsts pamats, un darbs ir mūsu tautas stiprums. Tamdēļ es iestājos mazpulkā.

Arvīds Ozols,
Brantu mazpulka dalībnieks.

Sprigulītis

(rotaļa).

Mildas Lasmanes veltījums mazpulku saimei atpūtas brīžiem.

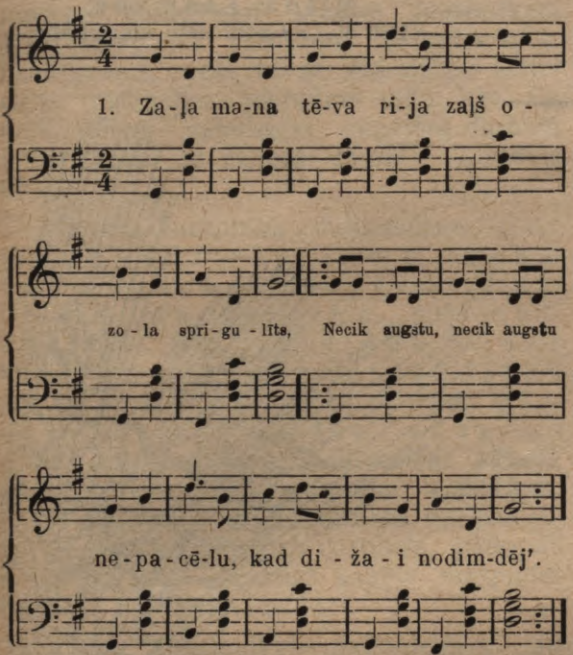

2. Rakstā situ sprigulīti
Sava tēva piedarbā.

3. Lai vārpiņas augstu lēca,
Lai graudiņi smagi bir'.

4. Sprigulīti, sprigulīti,
Tu man maizes devējiņš.

5. Būs man rudzi, būs man miežiņi,
Būs auziņas kumeļam.

6. Dziedam mazie kūlējiņi,
Šogad labis birumiņš.

7. Līksmi atskan mūsu dziesma
Brīvā tēvu zemītē.

Novietojums:

Neierobežots rotaļnieku pāru skaits (gadījumā var būt arī nepārs) nostājas viens aiz otra 2 lokos, ārējā — meitenes, iekšējā zēni, katrs loks ar skatu pretējā virzienā.

Izpildījums:

1. Mūzikas daļā: pie teksta „Zaļa mana tēva rija" visi, liekot ar labo kāju soli, iet 4 palēciena solīšus pa dejas loku, — meitenes uz labo, zēni uz kreiso pusi, — pa dejas loku pretējā virzienā. Pie „zaļš ozola sprigulīt's" tādā pašā virzienā skrien vienkāršus (parastus) mazus 8 solīšus un pie pēdējā solīša pagriežas abi loki viens otram pretīm, tā kā katram zēnam ir pretīm meitene.

2. mūzikas daļā: jārāda kulšana ar sprigulīti. Pie pirmā „Necik augstu" balstās uz labās kājas, kreiso kāju mazliet paceļot, ar labajiem pleciem iet viens otram garām un ar rokām taisa kustību, itkā celtu sprigulīti; pie otrā „necik augstu" pārlaiž auguma svaru uz kreisās kājas un labo atsvabinot mazliet paceļ; ar rokām itkā svarīgi sistu, nolaistu sprigulīti drusku pa kreisi. Tās pašas kāju un roku kustības izpilda pie „nepacēlu". Tā iznāk 2 reizes šūpot augumu no labās kājas uz kreiso, ko izdara mazliet palecoties, un 2 reizes celt un laist sprigulīti. Pie „kad dižai nodimdēj'" abi saķeras labajos elkoņos un 6 maziem skrējiena solīšiem iet viens otram apkārt, tad palaiž rokas vaļā un uz abām kājām palecas. Pie otrreizējā atkārtojuma „Necik augstu, necik augstu nepacēlu, kad dižai nodimdēj'" dara visu to pašu, tik ar kreisajiem pleciem garām ejot un sākot kulšanas solīšus ar balstu uz kreisās kājas un sprigulīti nolaiž drusku pa labi, saķeras kreisajos elkoņos un pēc 6 apkārtskrējiena solīšiem, salecas. Jānobeidz tā, lai ārējais loks — meitenes, tagad paliek iekšpusē un iekšējais — zēni, ārpusē. Tagad atkal meitenēm ejot pa labi, zēniem pa kreisi, sāk rotaļu no sākuma.

Katram divrindu pantiņam (1. mūz. daļa) atkārtojas piedziedājums „Necik augstu, necik augstu nepacēlu, kad dižai nodimdēj' (2. mūz. daļa).

Rotaļa dažā ziņā interesanta caur to, ka sevišķi, ja lielāks rotaļnieku skaits, vienmēr kulšanu iznāk izpildīt ar citu pretimstāvošo, bet ar ko, to nevar iepriekš paredzēt, tas atkarājas no 1. daļas skrējiena solīšu lieluma un ātruma.

Gadījumā, ja rotaļnieku ir nepāra skaitlis, tad liekas par pašu kulšanas un griešanās laiku nostājas pašā vidū, bet rotaļai

sākoties iet atkal savā rindā. Nākošā pantā paliks atkal cits lieks. Lai nepaliktu lieks, katrs manīsies iegūt sev pāri (tik otram gaŗām nedrīkst skriet no loka) un tā varbūt rotaļa kļūst vēl dzīvāka.

Rotaļas meldija, harmonizējums un pats rotaļas izpildījums ir ar nolūku rakstīts tik viegli, lai mazpulku saimei katrā atpūtas brīdī bez kādas sevišķas iepriekšējas sagatavošanās to būtu iespējams izpildīt.

Milda Lasmane,
Rīgas Mazā teātra deju konsultante.

Mazpulka dalībnieka patreizējie uzdevumi.

Patreiz mazpulkos notiek ražojumu apskates. Katra mazpulka dalībnieka pienākums piedalīties sava mazpulka ražojumu apskatē. Ļoti vēlams apmeklēt arī tuvāko kaimiņu mazpulku apskates un citus sarīkojumus: svinīgā solījuma, karoga svētkus u. t. t.

Sevišķi nepieciešami piedalīties katra mazpulka karoga svētkos visiem apkārtējiem mazpulkiem ar saviem karogiem.

Katram darbiniekam tas varbūt nebūs iespējams, bet vismaz mazpulku valdes locekļiem vai 1—2 izvēlētiem delegātiem jāapmeklē kaimiņu mazpulka sarīkojumi, lai vērotu viņu darba apstākļus, panākumus un iepazītos tuvāk ar kaimiņu mazpulka jaunatni. Delegātiem nākošā mazpulka sanāksmē jāiepazīstina arī pārējie sava

mazpulka dalībnieki ar kaimiņu mazpulkā redzēto un piedzīvoto. Tādā kārtā visi ieinteresētos par savu tuvāko kaimiņu darbu un dzīvi, arī mācītos sev noderīgo un pielietotu to arī savā mazpulkā. Pārmaiņus apmeklējot vienam mazpulkam otra mazpulka ražojumu apskates u. c. sarīkojumus, rodas tuvas, draudzīgas attiecības mazpulku jaunatnes vidū, kas tik nepieciešami vajadzīgas kopējam darbam mūsu tautas un dzimtās zemes — Latvijas labā.

Katram mazpulka dalībniekam pēc notikušās ražojumu apskates jāpārbauda sava „mazpulka darbinieka grāmatvedība" un jāizlabo visas kļūdas, kādas aizrādītas apskatē novērtējot un pārbaudot pagājušās vasaras darbu. **Izlabotās grāmatvedības nākošā sanāksmē jāuzrāda mazpulka vadītājam.** Pēc izlabotiem grāmatvedības dātiem jāpārlabo arī dalībnieka darbības pārskats (veidlapa), kas vajadzīgs kopējo mazpulka darbības pārskatu sastādot.

Visiem mazpulka dalībniekiem jau rudenī jāizrauga zeme nākošā gada lauciņam, tuvākā sanāksmē jāizvēlās nākošā gadā audzējamā kultūra un jārūpējas par zemes rudens uzaršanu. Jāievēro, ka rudens aršana nepieciešama katrai kultūrai. Rudeni zemi uzarot varam sekmīgāki cīnīties ar nezālēm, jo arumu virspusē atrodošās nezāļu sēklas uzdīgst jau rudenī un pa ziemu iet bojā. Un uzlabojam arī zemes sakārtu (struktūru). Ziemas sals irdina zemi labāk, nekā darba rīki un veicina barības vielu pārveidošanos augiem uzņemamā veidā. Zemi rudenī uzarot, atkrīt pavasara zemes aršana — apvēršana, caur ko ietaupam ziemas mitrumu un sekmējam sīkbūtņu darbību zemē. Rudeni var arī art dziļāk, nekā pavasarī un tādejādi izvērst virsējā kārtā barības vielu krājumus, kas noskaloti apakškārtā. Saprotams, ja iearāmi kūtsmēsli, tad jāar seklāk. Rudens aršana pavairo kā tieši, tā netieši zemes auglību un līdz ar to lielākas ražas izredzes nākošā gadā.

Tāpat rudenī visizdevīgākais laiks darbu iesākšanai mazpulku darbiniekiem — liellopu, cūku un aitu audzētājiem. Audzējamo telīti vislabāk izvēlēties rudenī dzimušo, jo tā parasti spēcīgāku būvi, labāk attīstīta nekā pavasarī dzimušās. Arī sivenu un aitiņu audzēšanu ļoti izdevīgi iesākt rudenī. Mazpulku dalībniekiem — dzīvnieku audzētājiem darbs liekas grūtāks, kā mazpulku dalībniekiem — laukkopjiem un sakņkopjiem, tomēr sekmes un panākumi dzīvnieku audzētājiem ir redzamāki, izcilāki. Un arī pats darbs daudz interesantāks, piedzīvojumu bagātāks, jo vienmēr darīšana ar dzīvu būtni. Ikkatra audzējamā telīte, sivēns vai aitiņa iemīļo mazpulka dalībnieku — savu kopēju un barotāju, kļūst tam uzticama un paklausīga. Daudzreiz dzīvnieks ir daudzsaprotošs sava kopēja draugs, iepriecinātājs un noder par uzticamības un paklausības paraugu. Mazpulku dalībniekiem nav jādomā, kā tas bieži parasts, ka viņa audzējamais kustonis vienmēr pašam jāapkopj un jāpabaro un ka pārējie mājas ļaudis nemaz nedrīkstētu to ne barot, ne apkopt, bet gan jāuzņemas rūpes par sava dzīvnieka labklājību un jācenšās, pēc iespējas vairāk, būt sava audzējamā kopējam un barotājam, zināt, kā to kopj un baro tanī laikā, kad pats personīgi nevar būt klāt.

Tamdēļ, mazpulku dalībnieki (-ces), it īpaši vecākie un tie, kas jau vairāk gadus mazpulkā darbojušies, izvēlaties kādu mazu, jaunu dzīvnieku un mēģinat to, pēc mazpulka vadītāja un attiecīgu speciālistu aizrādījumiem, izaudzēt par lielu, saimniecībā lietojamu dzīvnieku un jūs pārliecināsaties, cik daudz jauku un patīkamu brīžu sagādā savam kopējam viņa audzējamie mēmie draugi.

Agr. K. Ķirsis.

Vēlējums.

Lai darbs jums droši sokas,
Un čaklas vienmēr rokas.
Tad atnāks saules rīts
Ar laimes stariem vitš!

E. Vārpiņa,
Pampāļu mazpulka dalībniece.

Zīdkopība Latvijā.

Pagājušā vispārējā izstādē Rīgā dārzkopis Ed. Rīters demonstrēja pilnīgu zīdkopības gaitu, sākot ar zīda koku un tālāk ar zīda kāpuru perināšanu, barošanu, kūniņu ražošanu un zīda notīšanu no kūniņām. Rīters pat izdevis nelielu brošūru ar virsrakstu: „Pirmā dabīgā zīdkopība Latvijā".

Šis ierosinājums nav palicis bez ievērības, bet radušās daudzas atsaucīgas balsis, kuŗas nopietni ķērušās pie darba. Jau šo pavasari vairāki zemkopji iesākuši zīdkopības attīstīšanas priekšdarbus Latvijā. Šim nolūkam sēklu tirgotājs Ūdris, Rīgā, 13. janvāŗa ielā 23 apgādājis no ārzemēm zīda koka „Morus alba" sēklas, kuŗas iepirkušies vairāki simti interesentu un iesējuši zīda koku, lai paši izaudzētu vajadzīgos stādus. Šo rindiņu rakstītājs arī iesējis zīda koku un var teikt, ka sēklas labi sadīgušas un stādi skaisti aug. Tā tad nepagurt, bet centīgi tālāk pie darba.

Tikai ar to vien nepietiek, ja maza saujiņa nodarbosies ar zīdkopību. Tā prasa plašāku darba lauku un lielāku attīstību visas Latvijas mērogā. Un te nu būtu mūsu jaunatnei, it sevišķi mazpulkiem liels uzdevums un svētīgs darbs. Katrs mazpulku dalībnieks, kuŗa vecākiem ir zeme, varētu nodarboties ar zīdkopību, kas neprasa gandrīz nekādus izdevumus, bet dotu skaistus ienākumus un atbalstītu saimniecību. Latvijas zīdkopis vienā vasarā var izvest 3 zīda kūniņu ražas, tā kā viens cilvēks var nopelnīt līdz 1500 latu, pie kam šis darbs jaunatnei sevišķi parocīgs un ļoti interesants.

Galvenais, kas pie zīdkopības stāv pirmā vietā — ir barība zīda kāpuru ēdināšanai, kuŗu iegūst no zīda koka lapām. Tā tad pirmais darbs: stāties pie zīda koka ieaudzēšanas. Vislabākā ieaudzēšana ir no sēklām, jo, tā kā zīda koks nav mūsu zemes dabas augs, tad no sēklas audzētie koki vislabāki pieradīs pie mūsu klimata. Jau agrāk un arī tagad Latvijā mēģinājumi izdarīti un atrasts, ka zīda koks ļoti labi pie mums aug un ir izturīgs pret mūsu mēreno ziemas salu. Pēc tam, kad būs pietiekošs daudzums zīda koku ieaudzēts, kas var notikt 5 gadu laikā, tad varēs arī iesākt zīda kāpuru perināšanu un zīda kūniņu ražošanu. Zīda koku var arī lietot kā dzīvžogu un greznuma koku; viņš nes arī augļus — ogas, kas ir daudz lielākas par aveņu ogām un arī saldākas. Ogas lieto ēšanai un ievārījumiem, jo ir ļoti gārdas. Nākotnē zīda koks nedrīkstētu trūkt nevienā sētā.

Kas katra laika periodā zīdkopībā darāms, par to mazpulku žurnāls pakāpeniski sniegs vajadzīgos norādījumus. Pašlaik mazpulku dalībniekiem būtu jāapjautājas un jāpainteresējas par tiem viņu kaimiņos esošiem zīdkopjiem, kuŗi jau šo pavasari zīda koku ir iesējuši, pie kam pēdējie darāmi uzmanīgi, ka, ziemai sākoties, zīda koka stādiņi pieliecami pie zemes un apsedzami ar lapām vai kūtsmēsliem, caur ko tie labāki izziemotu. Otrā gadā stādiņi vairs nav iāsedz.

Tālāk vēl jāaizrāda, ka zeme zīda koka sēšanai jāsagatavo jau rudenī, lai tā līdz pavasarim nosēstos. Tādā kārtā nodomātais apsēt stādu audzēšanai zemes gabals rudeni jāuzrok apmēram 50 cm dziļumā, apsedzot to par ziemu ar kūts mēslu kārtu. Zemei jābūt treknai un kaļķa bagātai; var arī būt smilts zeme. Stādu dobes jāierīko saulainā un no asiem vējiem pasargātā vietā. 50 kv. metru zemes var apsēt ar 250 grammiem sēklu; vienā grammā ir apmēram 500 sēklu graudiņu. Ja stādi būs izaudzēti, tad vidējos darba panākumus dabūsim, ja ņemsim puspūrvietas zemes, to apstādot ar 1000 zīda kociņiem, ar ko pietiek pirmsākumā 40.000 zīda kāpuru barībai, ko viens cilvēks var viegli izbaŗot un visus vajadzīgos darbus izdarīt.

Mazpulki, neatliekat zīdkopības darbus uz ilgāku laiku, bet ķeraties tūlīt klāt un jau šo rudeni sagatavojiet zemi zīda koka sēšanai.

J. P.

J. Reņģe.

Kas rudenī darāms mājas apkārtnes izdaiļošanai.

Pēc pāris nedēļām būs pienācis galīgs rudens, kas arvienu mums atnes slapjās lietus dienas un dubļus. Cik nepatīkamas, nemājīgas un nemīļīgas tad izskatīsies tādas lauku mājas, kur durvju priekša izarta līdz pat sliekšņam un kuŗu tuvākā apkārtnē nepaliks pāri nekas cits, kā dubļi un arumi. Mūsu tēvi un vectēvi visu mūžu to redzēdami, ar tādiem apstākļiem jau samierinājušies un viņu prāts vairs neilgojas redzēt pārmaiņas. Bet jums, jaunie draugi, jums jāgādā, lai tas būtu citādi! Lai arī rudeņos, kad visur laukā pelēks tukšums, vismaz mājas tuvākā apkārtnē būtu vēl kāds zaļums un dzīvība.

Tādu dzīvību rudens pelēkajās dienās ikvienai mājai spēj sniegt skuju koki. Kad visas lapas būs nobirušas un katrs zaļums izbeidzies, tad skuju koki tik patīkami atdzīvina un pilda apkārtnes tukšumu. Novērojat to tagad un salīdzinat tādas mājas, t. i. apskataties kā izskatās tur, kur mājas tuvumā aug skujas un kāds skats ir tur, kur to nav. Skuju koku ir daudz un dažādība ļoti liela. Vispirms jāuzsver, ka ļoti dekoratīvs stāds ir mūsu parastā meža egle. Ja tā aug klajumā viena pati, tad tā attīstas kupla un skujām tērpta līdz pat zemei. Arī mūsu meža paeglis ir noderīgs mājas apstādījumiem. Dienvidos mūsu paeglis ir rets dārgums un tiek rūpīgi kopts visgreznākos parkos, kā sevišķs skaistums. Skaista ir arī Sibirijas egle, balzamu egle un vēl daudz citas egļu sugas. Tad nāk vesela rinda dzīvības koku, visdažādākām skujām un smaršām. Tagad tikai aizrādu uz skuju koku nozīmi un skaistumu, jo rudeņos tas vislabāki redzams. Bet labākais stādīšanas laiks arī skuju kokiem ir tomēr pavasaris. Rudeņos stādījumi bieži vien ziemas neiztur.

Turpretīm taisni tagad jāstāda visi tie koki, kam pavasaŗos tek sulas. Kā tādi pie mums pazīstami bērzi un kļavas. Ja sulojošos kokus stāda pavasaŗos, tie grūti iesakņojas, jo no ievainotām vietām pastāvīgi iztek sula, kas pārstādītam kociņam atņem daudz spēka. Tamdēļ ikviens, kam patīk bērzi un klavas, lai stādīšanu izdara jau tagad.

Bet koki jāstāda pēc iepriekš labi pārdomāta plāna. Mājas, kuŗas visapkārt nokŗautas kokiem, bez jebkāda koku nogrupējuma, nav skaistas. Koki, pat visskaistākie, nevietā nogrupēti, var būt mājai kaitīgi. Tamdēļ tagad, rudenī, kamēr vēl nav uzsnidzis sniegs, ieteicams sīki uzmērot visu mājas apkārtni, visas ēkas, durvju un logu platumus, atstatumus u. t. t., lai tad rudens un ziemas garajos vakaros izstrādātu apstādījumu projektu. Uz papīra var desmit reizes dzēst un no jauna atkal uzzīmēt, kamēr atrod īsto, vispatīkamāko koku nogrupējumu. Bet dabā ieteicams stādīt tikai tad, kad viss jau galīgi izdomāts. Te mazpulku dalībniekiem stāv priekšā skaists un patīkams darbs, ko ikviens vakaros ar prieku varēs strādāt, apzinoties, ka pēc gadiem, kas nemaz nebūs ilgi jāgaida, projekts būs jau izvests dabā. Un ja kādam patiktos tuvāki iepazīties ar daiļdārzniecības pamatlikumiem, lai griežas pēc padoma pie tuvākā dārzkopības instruktora, vai arī sarīko sava mazpulka biedriem īsus dažu dienu kursus. Tādā ceļā līdz pavasarim būs gatavs glīts apstādījumu projekts.

Kam mājas apkārtnē pamatiekārta jau gatava, vai arī kas prot ātri pārlikt un uzmest jaunu projektu, tie tagad varētu izvest sekojošos darbus:

1) Nospraust dabā visus celiņus, tos izrakt velēnas dziļumā un izraktās velēnas sakŗaut komposta kaudzē.

2) Uzrakt zemi arī mauriņa sēšanai, to rūpīgi iztīrīt no nezāļu saknēm (jo nezāles arī mauriņā ir kaitīgas) un iemēslot zemi ar smalkiem satrūdējušiem mēsliem. Rudenī sagatavotā zeme pavasaŗos vairs neizkalst un mauriņa sēklas, kas jāsēj pavasarī, labāki dīgst.

3) Sagatavot arī visas puķu dobes, t. i. zemi dziļi uzrakt, iemēslot un, kur vajadzīgs, arī uzpildīt ar jaunu zemi.

Vajadzības gadījumā tagad var arī pārstādīt vecus ziemciešu stādus, krūmus pie

tam sadalot sīkākās daļās. To varētu darīt ar peonijām, sirdspuķēm, ziemas flokšiem, astilbēm u. t. t. Tāpat tagad var pārstādīt visas sīpolu puķes, kā narcises, krokusus, tulpes, hiacintes, lilijas u. c., jo tagad pārstādītas tās pavasarī ziedēs, kurpretīm pavasarī tas būs par vēlu.

(Turpinājums sekos.)

Kādus ārstniecības augus vēl var ievākt?

Importa regulēšanas komisijai ienākuši daudzi lieltirgotāju lūgumi atļaut ievest no ārzemēm tādus ārstniecības augus, ko mēs paši itin labi varam savākt savā zemē. Tālab daudzu drogu ievešana pagaidām noliegta, cerībā uz vietējiem piedāvājumiem.

Šoruden vēl iespējams ievākt un nodot neaprobežotos daudzumos visus šeit zemāk uzskaitītos ārstniecības augus.

1. Paegļu ogas — Fructus Juniperi. Patlaban ir īstais ogu ievākšanas laiks (viss oktobra un novembra mēnesis). Jālasa vienīgi pagājušā gadā aizmetušās ogas, kas šoruden nogatavojušās un tagad izskatās zilgani melnas. Zaļās ogas, kas aizmetušās šovasar, jāatstāj pie krūma. Var ievākt visas ienākušās ogas, arī saplaisājušās. Savāktās ogas izžāvē ne visai siltās telpās, izklaidējot plānās kārtās (vislabāk uz drēbes vai sietiem). Pēc tam pilda tīrā maisā un pārsūta pēc vajadzības. Žāvētu ogu cena Ls 0,60—0,75 par kg.

2. Melnie rudzi („Vilka zobi")— Secale cornutum. Rudzu ienākšanās laikā (jūlijā—augustā) šur tur vārpās citu graudu starpā redzami lieli, zilganmelni „graudi", pa vienam vai vairāki vienā vārpā. Parasti tie izbirst un nokrīt zemē uz lauka, bet daļa arī nokļūst klētīs līdz ar rudziem. Īstais ievākšanas laiks — pļaujas laiks. Patlaban varētu atšķirot vienīgi tos, kas piejukuši labībai. Cena Ls 4 — 5 par kg. Vai nebūtu vērts tos no labības atšķirt?

3. Milteņu lapas — Folia Uvae ursi. Sausos mežos un smiltājos aug pastāvīgi zaļojošais guļkrūms — miltenājs, ko nedrīkst samainīt ar brūklenāju. Ārstniecībā lieto pieaugušās un nobriedušās milteņu lapas. Parasti tās ievāc ziedu laikā — aprīlī, maijā. Var to darīt arī vēlu rudenī, īsi pirms sniega uzkrišanas. Ievāc ar visiem stublājiem nogriežot vai noplūcot. Ja tālu jāpārvadā, tad sabāž maisos. Mājās sasien saišķos un siltā telpā izkar uz auklām vai stiepulēm. Kad lapas izžuvušas, tās nobrauka no stublājem. Atlasa brūnās, vecās lapas. Lai pārāk nesabirztu, iesaiņo nevis maisos, bet ar biezāku papīru vai pergamentu izklātā kastē. Cena Ls 0,60—0,75 par kg.

4. Rožu ogas (bez sēklām) — Fructus Cynosbati. Rudeņos meža rozes bagātīgi rotātas sarkanām ogām, sauc tās arī par vilkāboliem. Ārstniecībā lieto tikai augļa daļu bez sēklām. Savāktās ogas pārgriež, izņem sēklas un mīksto augļa daļu kopā ar mizu izžāvē mērenā siltumā. Sēklas, vislabāk neizžāvētas (nosver, lai zinātu svaru), sajauktas ar mitru smilti un novietotas kastē, var pārdot kādai kokaudzētavai, jo pēc tām ir lieli pieprasījumi.

Žāvētu rožu ogu cena Ls 1,50—1,80 par kg.

5. Skalbju (kalmju) zemes stumbri — Rhizoma Calami. Ezermalās, dīķos, un upēs atrodamā ilggadīgā lakstauga — skalbju ārstniecībā lietojamā daļa ir zemes stumbrs, ko parasti sauc par sakni. Ievākšanas laiks rudenī — oktobris un novembris, pavasarī aprīlis. Iegūst izrokot vai izplēšot ar ķeksi vai dakšām no ūdens. sīkās lapas un saknītes jānogriež, vēsā ūdenī krietni jānomazgā (ar suku). Tad sagriež apmēram 8—10 cm garos gabalos un pēc iespējas ātri izžāvē mērenā siltumā (ne augstāk par +40° C). Lai labāk žūtu, der katru gabalu pārgriezt gareniski. Ja laiks atļauj, zemes stumbrus var arī mizot — par tādiem iegūst augstāku cenu. Pietiekoši izžāvēti zemes stumbri ir tad, ja ga-

balu liecot, tas ir vēl nedaudz lokans vai arī pārlūst.

Cena nemizotiem zemes stumbriem Ls 0,40—0,60, mizotiem Ls 0,50—0,60 par kg,

6. Cūkpieņu saknes — Radix Taraxaci. Nav vietas, kur neaugtu šis visiem pazīstamais ilggadīgais augs. Ārstniecībā lieto saknes, ko ievāc vēlu rudenī. Saknes izrok, rūpīgi noskalo aukstā ūdenī, sagriež 5—8 cm garos gabalos un izžāvē. Sausas saknes stipri krokainas, brūnā krāsā.

Iespējams nodot ap 50—80 kg. Sausu sakņu cena Ls 0,80—1,20 par kg.

7. Vārpatu zemesstumbri — Rhizoma Gramini. Ārstniecībā lieto vārpatas „saknes"-zemesstumbrus. Ievākšanas laiks vēlu rudenī vai agri pavasarī (pirms sazaļošanas). Savāktos zemesstumbrus nomazgā, sagriež 5—10 cm garos gabalos un izžāvē. Sausu zemesstumbru cena Ls 0,60—0,90 par kg, Iespējams nodot ap 50—60 kg.

Nav labākas iespējas iztīrīt dārza zemi no grūti izskaužamās nezāles.

Savāktos un apstrādātos zemes augus nav ieteicams uzglabāt, sevišķi vēl tad, ja nav piemērotu trauku. Vislabākais — pēc iespējas drīzāk sūtīt tirgū.

Ieteicamākais iesaiņojums: papīra tursos (nelieliem vairumiem) vai ar papīru izklātas koka kastes.

Jāraugās arī uz to, lai iegūtā droga būtu tīra: bez gružiem, smiltīm, putekļiem, tāpat arī bez pelējumiem, kas var rasties, pārāk lēni žūstot.

Drogas uzpērk par uzrādīto cenu Tautas labklājības ministrijas aptiekas drogu noliktava Rīgā, Mārstaļu ielā 7, dz. 11.

H. Kalmiņš.

Vairāk vēribas valsts karogam!

Atkal tuvojas Latvijas dibināšanas diena — pirmā tāda atjaunotā Latvijā. Mazpulku dalībnieki! Paceļat visi 18. novembrī savās sētās valsts karogu. Lai karogi plīvo un tuvu un tālu pauž jūsu tēvijas mīlestību un uzticību Latvju tautas Vadonim — jūsu Virsvadonim. Lai karogi pauž visai tautai mazpulku saimes vienoto garu, darba gribu un neatlaidību. Lai tie aicina katru latvieti atkal un atkal uz augšu — pretī jaunām atziņām, pretī jauniem sasniegumiem.

Būsim stipri un neatlaidīgi. Droši sekosim sarkanbaltsarkanam karogam, jo viņš rāda pareizo ceļu pretī labākai Latvijas nākotnei.

P. S. Karogu var pagatavot mājās, nokrāsojot pašu austu linu, kokvilnas vai vilnas drānu. Ieteicams drānu pirms krāsošanas izbalināt. (Par balināšanu un krāsošanu skat. mazpulka dalībnieka vadoni. „Audumu krāsošana mājās"). Krāsošanai var lietāt „Ozolzīle" krāsas № 22. Valsts karoga samēri 1 : 2 (ja 1 m. plats, tad 2 garš), augšējā daļā — 2/5 sarkans, vidū — 1/5 balts, apakšējā — 2/5 sarkans.

Pļaujas svētkos.

Jau dievnama pagalmā apses tvīkst
Un svētajā altarī vārpas līkst,
Tur sveces maigā gaismā mirdz,
Pukst priekā un teikšanā zemnieka sirds.

Šis zemnieks, kas dzīdams tīrumā vagu
Bij' gājis ar gaitu, gausu un smagu,
Iet cēls un mierīgs dievnamā,
Lai saliktu rokas lūgšanā.

Un zemu liecis nu sirmo galvu
Viņš pateicas Dievam par rudens balvu.
Vēl priekā par skaisto vasaru
No acīm viņš slauka asaru.

Klāra Sebris.
Lizuma mazpulka diženā.

Dēstīsim kokus.

Katru gadu rīko mežu dienas, kuŗās ņem dalību visa Latvju tauta. Bet ne tikai meža dienās jāpatura prātā, ka kuplie koki ir mūsu zemes lielākais jaukums. Varenie ozoli lepni ceļ pret debesīm savus kuplos zarus, staltās liepas maigi aizēno lauku sētas. Liepa un ozols — staltas meitas un diža dēla simbols. Tie dod pavēni vasaras karstājās dienās, aizvēju rudens vētrās. Ar savu varenību un staltumu tie vieš krūtīs tieksmi kļūt staltākam, stiprākām, kā ozolam stingri stāvēt visās nedienās.

Mazpulku saime! Savās sanāksmēs un svētkos padomājat par mūsu dzimtās zemes izdaiļošanu — stādot ozolus, liepas un citus kokus. Lai tie ar savu spirgto zaļumu pavasarī modina cerības katrā sirdī, lai vasarā tie savā pavēnī ļauj atpūsties darbā nogurušam arājam, saulē tvīkstošam ceļiniekam. Ar savu ziedu bagātību lai viņi saista pie sevis čaklās medus vācējas bites. Lai izauguši tie vairo Latvijas dabas bagātības.

Apdēstat lauksaimniecībai nederīgos zemes stūrīšus kokiem. Nav mazums tādu zemes gabaliņu, kas citādi lauksaimniecībā nav izmantojami. Ar kokiem apstādīti tie izdaiļo savu apkārtni un dod arī saimniecībai ienākumu.

Tā būsim radījuši 15. un 16. maija notikumiem cienīgus pieminēkļus. Tā izaudzēsim daudzus ozolus, kas ar savu varenību atgādinās to garīgo spēku, ko slēpj sevī mūsu virsvadonis. Un šie ozoli aicinās katru no jums augt garīgi stipram un veselīgam: — „Jūs esat nākošie tautas darbinieki. No jūsu vidus jāizaug jauniem vadoņiem."

Padomājat vien, un rasies iespēja katrā mazpulka ražas apskatē iedēstīt pa kociņam, katros karoga svētkos pa birstaliņai vai alejai. Tā pamazām izaugs košas liepu alejas, varenas ozolu birzes. Neaizmirstat, ka arī augļu koki izmantojami šādos stādījumos.

Kur iespējams, sākat šo darbu jau šoruden, kur ne, padomājat ziemas vakaros par nākošā pavasarī iespējamu stādījumu, lai jau laikus būtu iespējams apgādāt stādāmo materiālu.

Ja nava cita zemes gabaliņa, ko apdēstīt kokiem, izvēlāties dažas jaunsaimniecības un to pagalmos iedēstāt dažus kociņus. Daudz vēl mums jaunsaimniecību, kas padotas visiem vējiem, ko neaizsedz neviens kociņš. Ejat palīgā, kur vien iespējams, jaunās sētas padarīt daiļas un mājīgas. Nekas nesagādā tik daudz prieka, kā spirgti augoši kociņi. Dodat iespēju izjust šo prieku jo daudziem un jūs būsat padarījuši svētīgu darbu. Jūs būsat ieguvuši sev arī draugus, kas būs jums allaž pateicīgi. Jūs būsat pakalpojuši arī savai dzimtenei, padarīdami to daiļāku. Un beidzot — būsat pavadījuši jaukus brīžus sevis audzināšanas un veidošanas darbā.

Agr. A. Ķibens.

Krāslavas mazpulka ekskursija Liel-Gribuļos. No kreisās pirmais mazp. vad- skol. J. Kuģis, 2. Krāslavas Lauks. biedr. pr-ks Asmus, skol. Peps un skol. Muzikants.

MĀJSAIMNIECĪBA.

Brīnišķīgākais dzēriens.

(Augļu sulas iegūšana un uzglabāšana.)

„Vai esi garšojis svaigu augļu sulu? Nē? Tad nekavējies! Jau šodien paņem dažus mālābolus (vai citas šķirnes augļus), kas nupat vēja brāzmā nokrita dārza zaļajā maurā tepat aiz tavas istabas loga. Sašķied tos ar stampiņu koka traukā, augļu putru novieto tīrā audeklā, izspied sulu un nogaršo. Nu? Es garā redzu tavu pārsteigumu un lasu tavu lūpu čukstus: „Brīnišķīgākais dzēriens!“ Tādēļ nevilcinies! Jau šodien ķeries pie darba!“

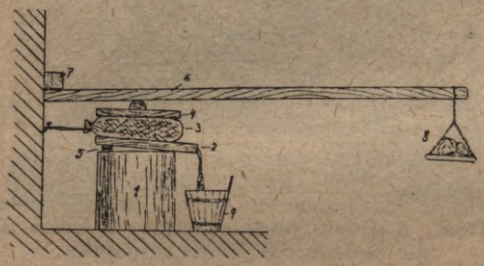

Zīm. 1. Vienkārša ierīce sulas izspiešanai: 1. koka klucis. 2. Notekas dēlītis. 3. Sašķiesto augļu maisiņš. 4. Sloga dēlītis ar pusapaļu sķērsi. 5. Pacēlums. 6. Paresna kārts. 7. Balsts pie sienas. 8. Atsvars — smilšu vai akmeņu maiss. 9. Sulas trauks.

Sulas iegūšanai izmantojami visi krītušie, sīkie un bojātie augļi. Protams, jo labāki augļi, jo gardāka un smaržīgāka būs sula.

Zīm. 2. Dažādi korķi.

Pirms sašķaidīšanas augļus pārlūko: izgriež iepuvumus un tārpu izgrauzumus. Tad rūpīgi nomazgā un ļauj ūdenim novilkties. Pēc tam samaļ (šim nolūkam pagatavotās augļu dzirnavās) vai sašķiež jau iepriekš minētā veidā. Sula pēc iespējas jāsargā no saskāršanās ar dzelzi tālab augļus nav ieteicams sasmalcināt gaļas

Zīm. 3. Vienkāršs pudeļu korķētājs.

maļamā mašīnā. Tad sula top tumša. Dažu desmit pudeļu sulas iegūšanai piemērotākais augļu sašķaidāmais rīks būs koka spainis un stampiņa. Der ievērot šādu kārtību. Uz reizi traukā nesamet daudz augļu, bet tikai dažus. No jauna augļus piemet tikai tad, kad iepriekšējie

jau sašķaidīti. Ja augļu putra spainī sarodas par daudz, to pārliek citā traukā.

Augļu putru pilda parupjā, bet izturīga auduma maisiņā, galu aizsien un novieto ēvelbeņķa spailē starp diviem dēļiem. Nav jācenšas vienā paņēmienā izspiest iespējamo sulas daudzumu. Tas jādara pamazām, laiku pa laikam piegriežot spailes skrūvi.

Cita, samērā vienkārša sulas izspiežamā ierīce redzama attēlā (sīm. 1).

Augļu sasmalcināšanas un izspiešanas laikā sulā no gaisa iekļūst neskaitāmas rauga un pelējuma sēnītes. Tālab sula drīz sāk rūgt un bojāties. Lai sulu uzglabātu, tad jāiznīcina tajā iekļuvušie dīgļi un vēlāk jāpasargā no dīgļu piekļūšanas. Paņēmienu, sulu uzkarsēt (ne vārīt!) līdz +75°C un pie šīs temperatūras turēt zināmu laiku, ar nolūku iznīcināt sulā atrodošos dīgļus, sauc par pasterizāciju.

Ir dažādi pasterizācijas veidi. Vienkāršākais un iesācējiem drošākais veids ir sulas pasterizācija pudelēs. Kā to izdarīt? Vispirms vajadzīgas pudeles. Tās rūpīgi jāizmazgā. Vislabak to panāk sekojošā kārtā. Pudeles iemērc remdenā ūdenī un tā patur stundas 10—12. Tad izskalo. Pēc tam vēl reiz uz 2 stundām mērcē karstā sodas ūdenī (20 gr. sodas uz 1 ltr. ūdens). Beidzot skalo etiķa ūdenī (1 tējkarote uz 1 ltr.

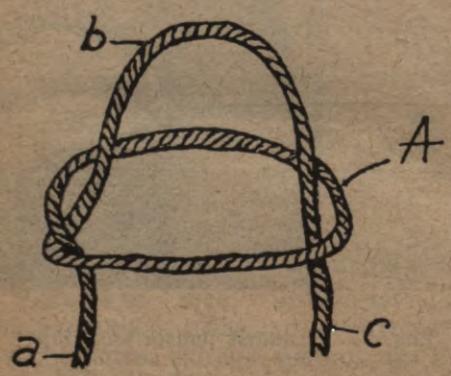

Zīm. 4. Korķa pārsiešanai sagatavota auklas cilpa.

ūdens). Tad pudeles novieto ar tiru drēbi vai papīru izklātā grozā ar kakliem uz leju, lai labi izsausinas.

Šādi sagatavotās pudelēs pilda izspiesto sulu, bet tikai līdz kaklam (kur sākas sašaurinājums), citādi pie karsēšanas plīsīs. Piepildītās pudeles tūliņ noslēdz ar jaunie m, nelietotiem korķiem. Tiem jābūt abos galos vienādi resniem, ne smailiem (zīm. 2.). Lai arī korķi būtu pilnīgi tīri, tos vispirms mazgā siltā ūdenī, tad mērcē un īsi pirms lietošanas pilnīgi iegremdētiem ūdenī (zem sloga) vāra tīrā ūdenī apm. 10 minūtes. Tikai tā sagatavotus korķus var lietot pudeļu noslēgšanai. Korķa iedzīšanai lietojams vienkāršs korķētājs (zīm. 3), kas maksā tikai Ls 1.

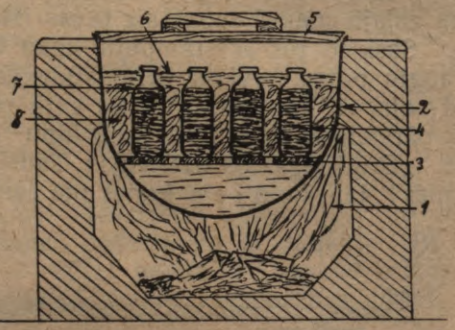

5. Sulas pasterizācija pudelēs:
1. Ugunskurs. 2. Katls 3. Ieliekamais koka dibens ar caurumiem. 4. Ar sulu pildītās pudeles. 5. Vāks. 6. Ūdens līmenis katlā. 7. Sulas līmenis pudelēs. 8. Siena saiņojums.

Aizkorķētās pudeles pārsien ar aukliņu, lai karsējot korķi neskrietu laukā. Sējuma paņēmiens šāds. Vispirms izveido cilpu (zīm. 4). Auklas gredzenu (A) uzmauc uz pudeles kakla. Auklu ap pudeles kaklu savelk ar burtiem a un b norādītās vietās. Tad saturot auklas krustojuma vietu izveidoto cilpu (b) pārliek pār korķi, pievelkot otru auklas galu (c). Beidzot abus brīvos auklas galus a un c virs korķa sasien.

Aizsietās pudeles novieto pirts katlā (zīm. 5), kurā ielikts caurumots koka dibens. Uz tā krauj pudeles. Gar katla malām un starp pudelēm sabāž sienu, lai pudeles nepieskārtos katla sienai (pie karsēšanas var plīst!) un lai neapgāstos. Tad katlu pielej ar aukstu ūdeni līdz zīmējumā norādītam līmenim. (Karstā ūdenī aukstās pudeles likt nedrīkst — plīsīs!) Vēl uzliek vāku un tad iekur uguni. Ūdens pamazām sakarst un līdz ar to arī sula pudelēs. Kad

katlā ūdens sāk zīļot, tad būs sasniegta vēlamā temperatūra — apm. 75°C. No šī brīža pudeles vēl karsē pie uzrādītās temperatūras 30 min. Ja uguns par strauju,

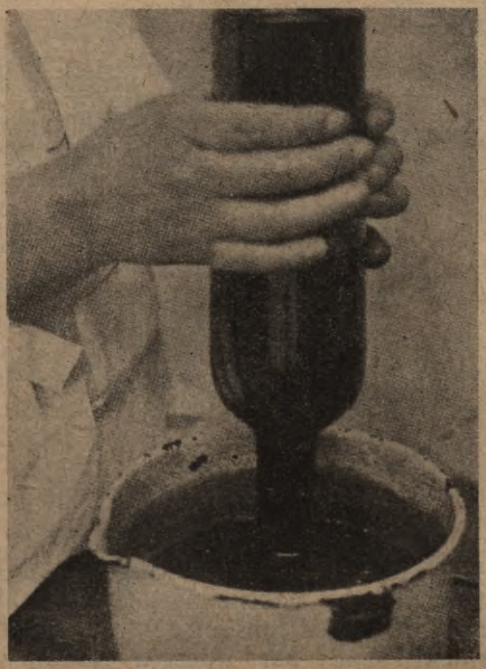

Zīm. 6.

tad apdzēš. Nekādā gadījumā nav pieļaujama vārīšanās.

Kad uzrādītais laiks pagājis, pudeles izceļ no katla un novieto grozā ar kakliem uz leju. Un lai pārāk ātri neatdzīstu, apsedz ar drēbi. Pēc kādas stundas, iekams pudeles nav atdzīsušas, noņem aukliņas, aplīdzina korķus un pudeles galu uz acumirkli iemērc izkausētā parafīnā (zīm. 6). Ar to tad arī sulas pasterizēšana ir galā. Parafīna vietā var lietot laku vai mazvērtīgāku vasku.

Pilnīgi atdzesētas pudeles uzglabā pagrabā. Sulu lieto pēc vajadzības: dzeršanai — slāpes veldzējot, virtuves vajadzībām — gatavojot mērces, augļu zupas, ķisēļus. Barības vērtības ziņās augļu sula ir līdzvērtīga augļiem, ja ne vērtīgāka par tiem, jo satur visas tās pašas barības vielas, ko s v a i g i augļi, izņemot nesagremojamo kokšķiedru, tālab to varam arī dēvēt par šķidriem augļiem.

Aprādītā kārtā iegūta sula ir duļķaina. Ja vēlas dzidrāku sulu, tad pēc izspiešanas to uzkarsē emaljētā katlā līdz 65—70°C. Katlu tūliņ noņem no uguns, noliek uz stundām 10 mierīgā vietā, lai duļķes nosēžas. Dzidro sulu uzmanīgi nolej pilda pudelēs un pasterizē.

Drošākā ķīla labiem panākumiem ir pēc iespējas lielākā tīrība un rūpība darbā — sākot ar augļu savākšanu un beidzot ar pudeļu aizvaskošanu. Ja arī tad vēl gadītos neizdevības — sula sāktu rūgt (izsist korķus), tad karsēšana jāatkārto.

H. K a l m i ņ š.

Launkalnes mazpulka slaukšanas sacīkstes dalībnieki.

AMATNIECĪBAS DARBI.

Grožu mezgli.

Striķu galu piesiešana pie kautkāda priekšmeta lauksaimniekam jāizdara ļoti bieži. Atkarībā no striķu resnuma un priekšmeta formas, piesiešanas veidi var būt dažādi, bet sējumam vienmēr jābūt tādam, lai tas patvaļīgi neatraisītos, bet tomēr būtu viegli atraisāms. Pat vairākas reizes dienā visu cauru gadu lauksaimniekam jāiejūdz un jāizjūdz zirgs. Zirgu iejūdzot, katru reizi jāpiesien grožus pie iemauktu riņķiem, bet pie izjūgšanas tāpat katru reizi tos jāatraisa. Labāki jau gan ir, ja grožu galos ir iestiprinātas sprādzītes (zīm. 1). Tās dod iespēju

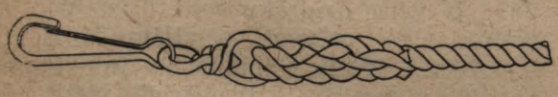

Zīm. 1. Grožu galā iestiprināta sprādzīte.

ātrāk iejūgt un tāpat ātrāk izjūgt zirgu un grožu piestiprinājums iemauktiem tad ir pilnīgi drošs. Bet ne jau katriem grožiem ir pieliktas sprādzītes un, ja tādu nav, tad jāmāk grožus pietiekoši stipri piesiet tāpat. To var izdarīt ar dažādiem mezgliem, bet vislabākais t. i. visvieglāk sasienāmais un visdrošākais ir speciālais grožu mezgls (zīm.2).

Zīm. 2. Grožu mezgls un tā siešanas paņēmiens

Ta sasiešana ir pavisam viegla un ātra. Vajaga tikai nedaudz pavingrināties to darīt. Kā izdarāma šāda pareiza grožu mezgla sasiešana, skaidri redzams no zīmējuma.

Otrs vienkāršāks, bet tomēr pietiekoši drošs grožu mezgls redzams (zīm. 3). Abi šie mezgli pie grožu vilkšanas savelkās cieši un tādēļ, ja tie pareizi sasieti, patvaļīga to atraisīšanās pilnīgi izslēgta.

Trešais mezgls striķa gala piesiešanai pie riņķa ir krietni sarežģītāks un tādēļ tā sie-

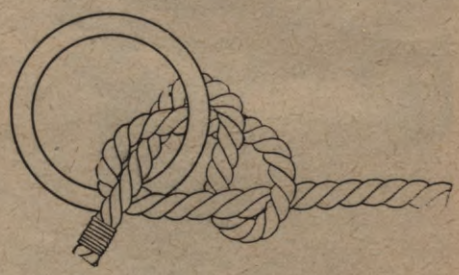

Zīm. 3. Vienkāršais grožu mezgls.

šana krietni grūtāka. Bet reiz sasiets, tas nekad neslīd, nekad patvaļīgi neatraisās, bet vajadzības gadījumā ļoti viegli atraisāms. Šo izcilus īpašību dēļ šo mezglu bieži jūrnieki sauc par mezglu karāļu karāli vai arī par glābšanas mezglu. Mezgla siešanas gaita labi redzama un saprotama no zīm. 4. Tomēr ar zīmējuma apskatī-

Zīm. 4. Glābsanas mezgls jeb „mezglu karālis".

šanu vien nepietiek. Lai katrā laikā varētu mezglu sasiet, ir jāņem striķis un tik ilgi jāvingrinās to siet, kamēr to var izdarīt neskatoties uz zīmējuma. J. I.

MAZPULKU DZĪVE.

MAZPULKU LIELĀ DARBA PARĀDE LIEPĀJĀ.

Izcilākais šīgada sarīkojums — Liepājas izstāde — piesaistīja saimniecisko sasniegumu parādei arī mazpulku jaunatni, kuŗa Liepājā reprezentējās ļoti plaši un kupli.

Milzīgajos Emigrantu māju korpusos ar vairāk kā 100 istabām, kuŗās bija novietoti izstādes eksponāti, mazpulku stendi aizņēma ievērojamu nodalījumu.

Godam jāliecina, ka tie cilvēki, kas deviņās dienās izstaigāja ar vērojošu skatu cauri izstādes telpām un plašajam laukumam, daudz intereses un uzmanības veltīja mazpulku darba sasniegumiem. Un ne bez pamata, jo mazpulku dalībnieku ražojumi tiešām bija izstādes cienīgi.

Izstādē piedalījās visi Kurzemes lauksaimniecības b-bu sav. pārziņā esošie mazpulki — kopskaitā 82 — no Liepājas, Aizputes, Kuldīgas, Talsu un Ventspils apriņķiem. Arī vairums šo mazpulku dalībnieku izstādes laikā bij iebraukuši Liepājā, lai apskatītu izstādi un piedalītos darba sacīkstēs, kuŗas notika Saules muižā.

Daudzie plakāti un zīmējumi pārliecinoši attēloja mazpulku darbu, sasniegumus un to izplatību Latvijā. Tie rādīja, ka dažu gadu laikā mazpulku kustība no tālā un aizmirstā Kurzemes stūrīša — Ezeres izpletusies pa visu zemi, tā kā patlaban mūsu valstī būs grūti rast cilvēku, kuŗš nebūtu pazīstams ar mazpulku mērķiem un nolūkiem.

Ar saulainām, dzīves priekā starojošām sejām, mazpulku dalībnieki braši nosoļoja garām savam virsvadonim Dr. K. Ulmanim. Un varens spēks un paļāvība nākotnei runāja uz mums, kad Liepājas Jaunajā teatrī, vadonim beidzot savu uzrunu mazpulkiem, sienas trīcināja trīskārtējs „Lai dzīvo! un mazpulku himna: „Lai ar sauli laukā ejam!"

Liepājas izstāde bija gaišākais apliecinājums tai patiesībai, ka sēkla, ko mazpulku ideja un tās pirmais nesējs Latvijā — K. Ulmanis kaisījuši tautā, jau sazēlusi spēcīgos asnos. Vēlēsim tai krāšņi uzziedēt un nest bagātīgus jo bagātīgus augļus.

MEDZES-SARAIĶU PAMATSKOLĀ

7. oktobrī notika Medzes mazpulka ražas apskates un svinīgā solījuma svētki. Svinīgo solījumu pieņēma agr. V. Jēkabsons. Agr. V. Jēkabsons runāja arī par mazpulku nozīmi lauku dzīvē. Pēc tam notika dalībnieku godalgošana.

Svētkus noslēdzot mazpulka vad. skolas pārzinis P. Rogulis savā runā uzsvēra, ka vienīgi krietns darbs un tēvzemes mīlestība dod katram drošus pāmatus veidot savu dzīvi par svētību sev, saviem līdzcilvēkiem un visai tautai, pēc kam visi nodziedāja „Nevis slinkojot." Beigās uzsauca „Lai dzīvo" mazpulku virsvadonim ministru prezidentam.

PLAŠAS KURZEMES APGABALA MAZPULKU SVINĪBAS TALSOS.

Kurzemes lauksaimniecības biedrību savienības mazpulku nodaļa rīko piektdien, **26. oktobrī** Kurzemes apgabala mazpulku darba sacensības — pieccīņas Talsos.

Programā: plkst. 11,00 Mazpulku dalībnieki ar karogiem pulcējas Talsu Sadraudzīgās b-bas telpās. 11,30 — Kurzemes lauks. b-bu sav. mazp. nod. vad. agr. V. Grasmaņa uzruna. Ventspils-Talsu apr. mazp. insp. agr. K. Zītara paskaidrojumi par sacensībām. 12,30 Kopējs gājiens ar karogiem uz Talsu baznīcu, kur notiks svinīgs dievkalpojums un karogu iesvētīšana. 14,05 Mazpulku dalībnieku sacīkstes lauksaimniecības darbu pieccīņā, Talsu ģimnāzijas dārzā. 14,10 Zemkopības viceministra J. Birznieka sacīkšu atklāšanas runa un karogu pasniegšana mazpulkiem.

Svinīga 15. maija piemiņas ozolu dēstīšana. 18,30 Godalgu izdalīšana uzvarētājiem — Zemkopības viceministrs J. Birznieks.

Augšminētās sacīkstēs var piedalīties visu mazpulku dalībnieki. Dalībniekiem, braucot uz sacīkstēm, jāņem līdzi sava mazpulka karogs. Braucot uz sacīkstēm, paredzēts 50% dzelzceļa tarifa pazeminājums. Par naktsmājām gādāts.

Sacīkstes zirgu jūgšanā, no Vidzemes apgabala mazpulku sacensībām Priekuļos.

JAUNPIEBALGAS 14. MAZPULKS

7. okt. sarīkoja vietējā draudzes 6-kl. pamatskolā ražas apskati un svinīgā solījuma došanu. Svētku dievkalpojumu noturēja Garīgo lietu pārvaldes direktors mācitājs J. Ozols, svinīgo solījumu pieņēma agronoms O. Eiduks. Ražas apskate uzrādīja teicamu darbu un labus panākumus. Atzīmējams košais svētku zāles un izstādes dekorējums. Svētku zālē virs mazpulku virsvadoņa portreta pie griestiem no zeltotām kļavu lapām uzlēcoša saule ar izklīstošiem stariem pa visu telpu, bet pats portrets ievīts zaļos ozola zaros: allegoriska bilde par spožo Latvijas nākotni. Ar dziesmām uzstājās skolas koris un meiteņu sekstets diriģenta A. Šubes vadībā. Vingrošanas priekšnesumus vadīja fiziskās audzināšanas skolotāji J. Štālmanis un O. Šube kdze. Mazpulku apsveica pagasta vecākais P. Vimba un vietējie sabiedriskie darbinieki.

VALGALES MAZPULKS

sarīkoja ekskursiju uz Liepāju 8., 9. un 10. septembrī. Ekskursijā piedalījās 12 mazpulka dalībnieki un 10 pieaugušie. Tā kā katru vietu apskatīja arī tuvāk, tad ekskursijas dalībnieki pārbrauca mājās ar bagātīgiem pieredzējumiem, nerunājot nemaz par mazpulku sanāksmi un izstādi Liepājā. Atmiņā ilgi paliks dziļi aizkustinošais brīdis, kuŗu pavadījām Airītēs pie Kalpaka pieminēkļa. Daudz jaunu, drebošu roku atstāja skaistus rudens ziedus uz cietā granita...

J. Krūze,
Valgales mazp. vadītājs.

Valgales mazpulks 11. novembrī rīko Karoga svētkus ar ražojumu apskati un svinīgā solījuma došanu. Kopīgi ar kaimiņu mazpulkiem notiks arī sacensības piecciņā: 1) zirga aizjūgšana (zēniem), gultas uzklāšana (meitenēm), 2) mezglu siešana (zēniem), pogu šūšana (meitenēm), 3) mietu notešana (zēniem), kafijas galda uzklāšana (meitenēm), 4) atbildes uz jautājumiem no mazpulku dzīves un Latvijas vēstures, 5) veiklības-attapības skrējiens un ziņojums.

Bez tam mazpulku starpā notiks apdziedāšanās, kur izšķirs arī uzvarētāju mazpulku. Visās sacensībās paredzētas godalgas.

Vakarā notiks teātŗa izrāde, kam sekos rotaļas un deja. Valgales mazpulka dalībnieki rādīs uz skatuves sava vadītāja J. Krūzes „Diženais", ludziņu no mazpulku dzīves.

KRĀSLAVAS MAZPULKA EKSKURSIJA.

Krāslavas mazpulks nodibinājies tikai dažus mēnešus atpakaļ, un tāpēc darbā vēl neko daudz nav rādījis. Tomēr darba izpratne ir, un griba ir liela.

Septembŗa mēneša jaukā dienā Krāslavas mazpulks, vadītāja Kuģis kunga vadībā, pulcējās valsts pamatskolā, lai dotos ekskursijā. Noteiktā laikā devāmies ceļā, jo ceļa mērķis ir seši klm. tālās L. Gribuļa mājas.

Vērojot skaisto dzimteni, pēc stundas esam pie Krāslavas lauks. b-bas pr-nieka Rasmusa kga L. Gribuļos. Jau esam gaidīti. Mūs vadā pa laukiem un praktiski un teoretiski iepazīstina ar drenu likšanu. Tāpat iepazīstināja mūs arī ar kūdras ražošanas paņēmieniem un viņas izlietošanu.

Richards Silaraups.
Krāslavas mazpulka dalībnieks.

SECES-SĒRENES MAZPULKS

16. septembrī sarīkoja plašus svētkus. Svētkus ievadīja ar mazpulka ražas apskati. Apskatē piedalījās 9 dalībnieki, kuŗi izpelnījās 3 I. šķ. godalgas, 5 II. šķ. god. un 1 III. šķ. god.

Pēc ražas apskates notika mazpulka dalībnieku piecciņas. Godalgās piešķīra vērtīgas grāmatas, kuŗas iegādātas no Zemgales lauks. c-bas, Seces-Sērenes lauks. skolas, Seces-Sērenes lauks. biedrības, agr. Odiņa un agr. Vītola līdzekļiem. Sacīkstēm sekoja mazpulka karoga iesvētīšana un svinīgā solījuma akts.

REMBATES JAUNĀTNES MAZPULKS

sarīkoja kopā ar b-bas „Latvju Jaunātne" Rembates nodaļu augļu un ogu pārstrādāšanas kursus. Kursi notika Rembates 6-kl. pamatskolā no 13—16 septembrim. Svētdienā sarīkoja kursu slēgšanu ar priekšlasījumiem un ražojumu apskati. Kursus vadīja enerģiskā instr. Šulcs jkdze un kursi bija labi apmeklēti.

Bez tam 23. septembrī mazpulks sarīkoja ekskursiju uz Ogres upi un tuvējo dalībnieku lauciņiem. Ekskursiju vadīja J. Vārpa. Kopīgās pārrunās nolēma piedalīties sacīkstēs Priekuļos un sarīkot 28. oktobrī pļaujas svētkus un ražojumu apskati.

ALSVIĶA MAZPULKA SVĒTKI.

30. septembrī 81. Alsviķu jaunatnes mazpulks vietējās bibliotekas b-bas telpās rīkoja ražojumu apskati un karoga svētkus. Glīti dekorētā tautas nama zālē, ar garīgo ceremoniju svētkus ievadīja Zeltiņu draudzes māc. E. Putniņš. „Dzimtene, kad es tevi aizmirstu, tad lai nokalstu mana labā roka." 700 gadus šādi vārdi ir deguši latvju sirdīs. Š. g. maija notikumi bija šo vārdu apliecinājums. Un šie vārdi lai dziļi iegulstas arī jaunatnes sirdīs — karogs ir zīme, kas cīnītājiem skrien pa priekšu un kas viņam seko, tam uzvara ir droša. — Svinīgo solījumu paraksta 14 mazpulka dalībnieki. Mazpulku padomes vārdā karogu mazpulkam pasniedz agr. A. Ķibēns. Sveicienus nes — agr. E. Purvlīcis — Apes mazpulka, D. Eglīte — Zeltiņu mazpulka, A. Akmentiņš — Alsviķu bibl. b-bas u. d. c.

Par tēmātu „Mazpulku nozīme jaunatnes audzināšanā", runāja Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrības mazpulku inspektors agr. A. Ķibēns.

I. godalgas piešķīra: V. Juganam, G. Kauliņai, M. Zaubei, J. Petritim un J. Jaunslavietim.

A. Asars,
Zeltiņu mazpulkā.

ZELTIŅU MAZPULKA SVĒTKI.

9. oktobrī 180. Zeltiņu jaunatnes mazpulks rīkoja vietējās 6-kl. pamatskolas telpās pirmo ražojumu apskati.

Ar īsu uzrunu apskati atklāja mazpulka vadītājs — skolas pārzinis D. Eglīte. Pēc ražojumu (galvenokārt kāposti) apskates par mazpulku uzdevumiem un sasniegumiem runāja Latv. Lauks. C-bas instr. J. Zauls jkdze.

Godalgas piešķīra: I. Kārlim Banga, II. Jānim Cinglers, Dainai Torgans, Andr. Kalējs; III. E. Torgans. Pārējiem mazpulka dalībniekiem R. Sudals, A. Torgans un V. Asars piešķīra vietējā tirg. G. Rozīša dāvātās balvas.

A. Asars,
Zeltiņu mazpulkā.

MAZPULKA SVĒTKI KOMBUĻOS.

1934. g. 7. oktobrī Kombuļu 6-kl. p-skolas mazpulks sarīkoja ražojumu apskati.

Svētki tika ievadīti ar dievkalpojumu

baznīcā. Apskati ar uzrunu atklāja mazpulka vadītājs agronoms I. Undrics, kam sekoja mazpulka kora izpildījumā valsts un mazpulku himnas.

Mazpulks šinī gadā audzēja cukurbietes.

I. šķiras godalgu piesprieda V. Ludzītei, II. šķiras godalgas H. Krīvāns, B. Vagals un T. Skadiņš. III. šķiras godalgas 9 mazpulka dalībniekiem un 1 Krāslavas Valsts pamatskolas mazpulka dalībniekam L. Kokinam. Apskate bija plaši apmeklēta. Pēc apskates sekoja teātŗa izrāde, kur uzveda A. Rogas „Pirms lielās dzīves."

Tēlotāji savas lomas izpildīja labi.

Apmeklētājs.

BLĪDENES MAZPULKA SVINĪBAS.

1. oktobrī Blīdenes mazpulks sarīkoja savu pirmo ražas apskati. Pēc skolēnu dievkalpojuma vietējā baznīcā vecāki kopā ar mazajiem devās uz skolu un vēroja šeit sakārtotos jauno zemkopju vasaras darba augļus. No 11 dalībniekiem apskatē piedalījās 10.

Ikviens dalībnieks ražojumiem bija pievienojis kultūras audzēšanas aprēķinu—grāmatiņu.

Bez minētā apmeklētāji varēja pie reizes iepazīties ar apkārtnes un atsevišķo dalībnieku mājas vēsturi, jo mazpulks uzskata par savu pienākumu darboties arī dzimtenes vēstures noskaidrošanas virzienā, kādam nolūkam tad nu vāc vēsturiski nozīmīgus priekšmetus, dokumentus un nostāstus.

Sarīkojumu noslēdza mazpulka koris ar mazpulka himnu...

Mēs esam mazi, mazi ir mūsu darbiņi, bet mēs gribam reiz kļūt lieli, lieli miesās, garā, darbos; tamdēļ — pierādīsim to!

K. V.

EKSKURSIJA UZ SACENSĪBĀM PRIEKUĻOS.

Skaistā rudens pēcpusdienā mēs sapulcējāmies Valkas stacijā, lai dotos uz Priekuļu sacensībām. Dalībnieki ieradušies kuplā skaitā.

Iekāpjam vilcienā. Tas drīz sāk iet, un Valka paliek aiz mums. Gar acīm aizslīd purvi, apauguši mazām priedītēm, meži, lauki un retas birzītes. Mums garām paslīd vēl 5 stacijas līdz pienāk Cēsis. Izkāpjam un dodamies pie vedēja, kuŗš paņem mūsu bagāžu. Paši ejam uz Priekuļiem kājām. Vakars ir silts un jauks, tādēļ ejam ātri, lai pēc iespējas drīzāk nokļūtu Priekuļos. No sākuma mums veicās tīri labi, bet jo tuvāk Priekuļiem, jo vairāk manāms nogurums. Priekuļos nonākuši, ieņemam istabas, un ejam drīz gulēt.

Sestdienas rītā atbrauc ministrs Gulbja k-gs, kuŗam pasniedz ziedus. Pulkst. 9 sākās dievkalpojums, ko notur mācītājs Ozola k-gs. Dažas dziesmas nodzied Priekuļu lauksaimniecības skolas koris. Tad ieejam zālē, kur pa kārtai apsveikšanas runas notur ministrs Gulbja k-gs, mācītājs Ozola k-gs, Dzērves kgs un citi. Pēc tam notiek I. sacensība: rakstu darbs. Tad zēniem aršana, un meitenēm slaukšana, kur piedalās arī daži zēni. Tālāk nāk informācijas skrējiens, meitenēm ābolu mizošana, zēniem maisa siešana, un zirga aizjūgšana; meitenēm — atjūgšana. Ar to sacensības cauri.

Pulkst. 5 mums dod vakariņas ar jautrām dziesmām. Tad saejam visi augšā zālē, kur dejojam un ejam rotaļās. Tad izdala godalgas. Valkas mazpulkam sekmējies, jo saņem daudz godalgu. Ar prieku apbalvotie saņem balvas.

Svētdienas rītā notiek Valkas mazpulka ekskursija uz Cēsu pilsdrupām un Brāļu kapiem. Vispirms aizejam uz piemineklī pilsētas vidū, kuŗš celts no šūnakmeņa. Ejot uz pilsdrupām apskatam arī katedrāli. Pēc maza gājiena nonākam pie drupām. Cik varenas un skaistas tās izskatās! Tomēr drūmas. Pretēji drūmām drupām gaiša un saulaina izskatās krievu baznīca, otrā kalnā. Ielejā ir skaists liels dīķis, kuŗā peld meža piles.

Nākošais gājiens uz Brāļu kapiem. Tie ir daudz skaistāki kā Valkā. Vislabāk kapos mums patīk piemineklis māte Latvija ar saviem dēliem. Šis piemineklis mums atgādina, ka vajaga mīlēt savu dzimteni Latviju. Pulkst. 10-tos kāpām vilcienā, kuŗš tūdaļ sāka braukt. Ardievu Cēsis! Tu skaistā pilsēta! Vilciens mūs drīz atved Valkā, bet jaukās atmiņas par Cēsīm un Priekuļiem paliek.

Afrodīte.

Iecavas mazpulka stends apvienotā 4. Iecavas mazpulku ražas apskatē.

MAZPULKU KAROGU SVĒTKI UN RAŽOJUMU APSKATES.

Smārdes-Ozolnieku mazpulks sarīkoja š. g. 14. oktobrī karogu svētkus kopā ar ražojumu apskati un mazpulku dalībnieki nodeva svinīgo solījumu. Karogu mazpulkam dāvāja Zemgales lauksaimniecības centrālbiedrības valdes loceklis-rīkotājs K. Bujāns. Garīgo aktu ievadīja prāvests Virbulis, — iesvētot karogu un pieņemot mazpulka svinīgo solījumu. Karogu pieņēma Smārdes-Ozolnieku skolas pārzinis F. Zommers un nodeva mazpulka karoga glabātājam. Mazpulku apsveica pagasta valdes uzdevumā J. Krūmiņš un Ozolnieku lauksaimniecības biedrības vārdā T. Sprosts. Ražas apskate bija ļoti kupla un Zemgales lauks. centrālbiedrība labākos izstādījumus godalgoja, izsniedzot vērtīgas grāmatas.

Vecplatones mazpulks š. g. 13. oktobrī sarīkoja ražas apskati, kuŗa labi izdevās. Ražojumu apskati atklāja Zemgales lauks. centrālbiedrības pārstāvis K. Upelnieks. Apskatē augstākās godalgas ieguva: Bērziņš Herta, Vegners Imants un Stumbergs, Elmars.

Praviņu mazpulks š. g. 14. oktobrī sarīkoja pļaujas svētkus, karoga iesvētīšanu ar svinīgo solījumu, teatra izrādi ar dziesmām un tautiskām dejām. Karogu iesvētīja Džūkstes draudzes mācītājs Lukša. Karogu dāvināja Praviņu lauksaimn. biedrība „Vaga" un mazpulkam pasniedza Zemgales lauks. centrālbiedr. valdes loceklis K. Bujāns. Organizācijas un kaimiņu mazpulku pārstāvji nesa labus novēlējumus un kā mazu piemiņu iesita karogā kātā 7 sudraba naglas. Vietējās sabiedriskās organizācijas un labvēļi godalgām bija dāvinājuši Ls 150. Ražas apskatē I. godalgas izpelnījās: Melders Vilma, Ozols Jēkabs, Dzelzkalējs Valters, Munkevics Tālfrīdis, Svētki noslēdzās ar teātra izrādi „Pirms lielās dzīves".

Glūdas mazpulks š. g. 14. oktobrī Glūdas pamatskolā sarīkoja karoga svētkus ar svinīgā solījuma nodošanu un ražas apskati. Karogu dāvāja Glūdas zemnieki. Karogu iesvētīja mācītājs Edgars Bergmanis un mazpulkam pasniedza mazpulku inspektors J. Andersons. Karoga pasniegšana un svinīgā solījuma nodošana notika ļoti svinīgi. Glūdas mazpulks ir viens no ražīgākiem Zem-

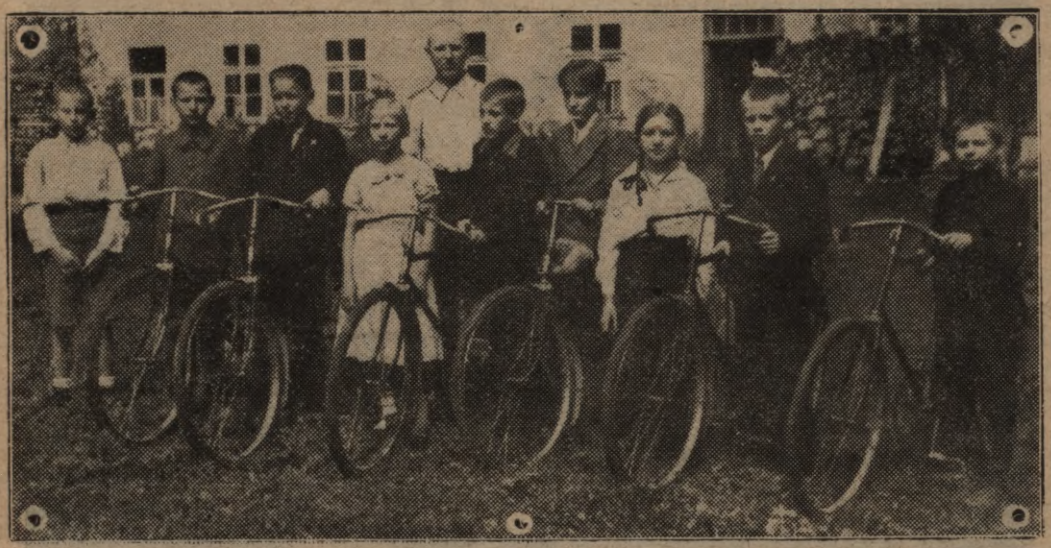

Mazstraupes mazpulka dalībnieki ceļā uz sanāksmi.

gales mazpulkiem un to vada skolas pārzinis J. Šulcs. Ļoti labi izdevusies bija ražojumu apskate. Pirmās godalgas ieguva A. Boitmanis, S. Čerņevskis, V. Vilce, A. Blūms, J. Kaufmanis un A. Auziņš. Vērtigas godalgas pasniedza Zemgales lauks. centrālbiedrība un Jelgavas apriņķa lauku pašvaldību vecākais T. Dārznieks.

GRĀMATU APSKATS.

Inž. J. Resnais, „Ārstniecības augi un drogas", tā saucās tikko iznākusē grāmata ārstniecības augu audzētājiem, vācējiem, tirgotājiem, ārstiem un lietotājiem. Grāmatā sīks katra mūsu zemē, kā savvaļā augošā, tā kultivētā ārstniecības auga apraksts, zīmējumi, padomi par augu kultivēšanu un dažādu augu daļu dažādo pielietošanu ārstniecībā. Mazpulka dalībniekiem, kuŗiem taču ikdienas ir darbs pie bagātās dabas māmuļas, kuŗi ikdienas jūt zemes un dabes dziedinošo elpu, šī grāmata palīdzēs tuvāki iepazīties ar visām tām zālītēm un puķītēm, kuŗas ir tikdaudz mums apkārt un kuŗas var dot mums veselību. Arī ienākumu itin prāvu var gūt mazais dēls vai meita vaļas brīžos, pēc grāmatas norādījumiem vācot pazīstamos ārstniecības augus, augu daļas un krājot pārdošanai. Vērtīgo grāmatu šoruden daudziem dalībniekiem izsniedz kā godalgu, bet citiem turpretīm ieteicams to iegādāties, iepazities ar viņas saturu un zināšanas izmantojot dzīvē, krāt vērtīgos augus un drogas kā sev, tā pārdošanai. Ad. E.—

PAZIŅOJUMI.

Mazpulkus, kas šogad audzējuši ārstniecības vai garšas augus, lūdzam nekavējoties paziņot pārdodamo augu daudzumu sava apgabala centrālai lauksaimn. organizācijai, lai varētu jau laikus nokārtot tirgus jautājumu.

* * *

Atgādinam, ka **mazpulku darbības pārskati jāiesūta** sava apgabala centrālai lauks. organizācijai **līdz š. g. 1. decembrim.**

Mazpulku dalībniekiem, kuŗiem ražojumu apskatēs „grāmatvedība" nebija pilnīgi noslēgta vai arī ierakstījumos un aprēķinos bija kļūdas, **„grāmatvedība" āsakārto, pilnīgi jānoslēdz pēc dotajiem aizrādījumiem un jāuzrāda mazpulka vadītajam.**

* * *

Mazpulka protokola grāmatā jāieraksta pilnīgs mazpulka ražojumu apskates protokols, atzīmējot, kādi dalībnieki piedalījās ar ražojumiem, cik apmeklētāju un kādi dalībnieki godalgoti. Godalgošanas kommisijas protokola noraksts jāuzglabā atsevišķi pie aktiem.

* * *

Tā kā vasaras darbi mazpulka dalībnieces lauciņā ir beigušies, jāsāk domāt par ziemas darbiem. Lūdzam mazpulka vadītājus, dalībnieces jau laikus iepazīstināt ar mājsaimniecības programmu. Būtu ļoti vēlams radīt mazpulka dalībnicēs lielāku interesi par roku darbiem, barības mācību, cik tas attiecas uz higienisku un pareizu barības sagatavošanu, sagremošanu un izmantošanu, un mājas izdaiļošanu. Ja meitenes par šiem jautājumiem vairāk interesētos un strādātu, tas ļoti celtu visas apkārtnes mājīgumu, kuŗš mūsu lauku mājās tik bieži vēl izjūtams kā sāpīgs trūkums. Mazpulkus, kuŗi vēlētos sarīkot kādus mājsaimniecības kursus, lūdzam tos jau laikus pieteikt sava apgabala lauksaimniecības centrālā organizācijā. Rokdarbu kursu pieteikšanas rakstā lūdzam paziņot, kādā nozarē dalībnieces vēlas strādāt.

* * *

„Mazpulks" ekspedīcija atgādina visiem mazpulkiem, nokārtot rēķinus par saņemto literatūru un mēnēšrakstu.

* * *

Patlaban mēnešraksta „Mazpulks" ekspedīcija mēnešraksta pasūtījumus pieņem tikai pēdējam pusgadam, un iemaksājot 75 sant. katrs var saņemt „Mazpulku" sākot ar 6. numuru, līdz gada beigām.

* * *

„Mazpulks" ekspedīcija atgādina visiem mazpulku vadītājiem pie naudas pārsūtīšanas ievērot sekošo: 1) naudas pārvedumi jāparaksta mazpulku vadītājam, nepiemirstot atzīmēt mazpulka vārdu, kas naudu sūta un vajadzību, kam nauda domāta.

* * *

MAZPULKU DALĪBNIEKU — PUTNKOPJU IEVĒRĪBAI.

1. novembrī sākas 3. vistu dēšanas konkursu gads. Vistu dēšanas konkursi ir Zemkopības ministrijas pārziņā atrodošās iestādes, kuŗās sacenšas olu dēšanā privātu un sabiedrisku organizāciju putnu audzētavu iesūtītas vistas. Konkursi darbojas sekošās vietās: Valsts Rankas mājturības skolā, Rankā — Vidzemes apgabala, Valsts Mežotnes fermā, Mežotnē — Zemgales un Kurzemes apgabala, bet Valsts Dagdas 2 gad. lauksaimniecības skolā, Konstantinovā — Latgales apgabala putnu audzētāju iesūtītiem putniem.

Konkursos jāiesūta 6 tīrsugas jaunas vistiņas, kuŗas tur paliek 11 mēnešus. Pēc tam putnus nosūta atpakaļ audzētājiem. Dalības maksas nav nekādas; putnkopjiem jāsedz vienīgi putnu pārsūtīšanas izdevumi no savas saimniecības uz konkursiem un atpakaļ.

Par labākiem dēšanas rezultātiem konkursa gada beigās audzētāji saņem godalgas, kuŗas paredzējusi Zemkopības ministrija un sabiedriskas organizācijas.

Uzaicinam visus mazpulku dalībniekus — putnkopjus, vai nu kopīgi no visa mazpulka, vai arī atsevišķi piedalīties ar saviem putniem vistu dēšanas konkursos. Tuvākas ziņas sniedz L. L. Centrālbiedrības putnkopības nozare, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, tāļr. 33843.

Noteikumi par piedalīšanos konkursos publicēti „Valdības Vēstnesī" № 266 — 1932. g.

Uz piedalīšanos konkursos jāpieteicas augšminētās konkursu saimniecībās.

* * *

Pēdējā mēnesī L. L. Centrālbiedrībā pieteikti un mazpulku padomē apstiprināti šādi mazpulki:

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrības vadībā:

Palsmanes — 387, Veļķu — 388, Galvenās artilerijas noliktavas — 390, Saikavas Kalna — 391, Alūksnes-Glika — 392, Rūjienas draudžu — 393, Bīriņu-Ezerciema — 394, Vecgulbenes — 400 un Drustu II. — 401 un Ziemeŗa — 402.

Kurzemes lauksaimn. biedrību savienības vadībā:

Purmsātes — 395 un Virbu — 396.

Zemgales lauksaimniecības centrālbiedrības vadībā:

Mazzalves — 397.

Latgales lauksaimn. biedribu savienības vadībā:

Šušķu „Dziļļejas" — 389, Varaklānu — 398, Silaviešu — 399.

* * *

Vidzemes mazpulku ievērībai:

Mazpulku dalībniekiem, kuŗi vēlas pļavu kultūrzāļu sēklas pārdot ar L. L. Centrālbiedrības mazpulku nodaļas vidutājību **tūliņ jāiesūta sēklas, adresējot — Rīgā — dublikāta uzrādītājam. Dublikāts jānosūta ierakstītā vēstulē L. L. Centrālbiedrības mazpulku nodaļai, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a. Sēklu pārsūtīšanas izdevumi jāsedz pašam nosūtītājam.** Uz sēklu maisiem salasāmi jāuzraksta: 1) mazpulka nosaukums, 2) dalībnieka vārds un uzvārds. Par sēklu sūtījumiem tieši uz Zemkopības ministrijas sēklu tīrīšanas un šķirošanas punktu Torģeles ielā 1/3 L. L. Centrālbiedrības mazpulku nodaļa atbildību neuzņemas un tās tiek izvērtētas lētāk nekā caur L. L. Centrālbiedrības mazpulku nodaļu nodotās.

* * *

L. L. Centrālbirdrības mazpulku nodaļas jaunis tāļruņa Nr. 21617.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES.

Atbilde Nr. 9.

Valkas apkārtnē bula zibeņus sauc par rūsu. Viņi parādas vasaras otrā pusē. Rūsa patiesībā ir tālu aizapvārkšņa zibeņu atspīdums, tādēļ nedzirdam viņus pavadošos pērkoņa grāvienus. Rūsa savu nosaukumu dabujusi tamdēļ, ka viņas parādīšanās laikā labiba un

lini apklājās ar rūsu. Bieža rūsas parādīšanās liecina, ka atmosferā ir ļoti daudz mitruma, kas savukārt ir labvēlīgs labības rūsas attīstībai. Alberts Jērums,
Valkas dārzkopju mazpulka dalībnieks.

Vēl labas atbildes iesūtījuši no **Durbes** mazpulka K. Eņģelis, **Raunas un apk.** — J. Daniels, **Aiviekstes** — E. Lazdiņš, **Ērgļu-Katrinas** — H. Gērmanis, A. Kvēlis.

Jautājums Nr. 10.

Kāpēc rudenī zaļās lapas krāsojās dzeltenās un sārtās krāsās?

Mazpulka lasītāja.

MĪKLAS.

MĪKLU ATMINĒJUMI.

(sk. „Mazpulks" № 9).

Līdzskaņu-patskaņu mīklas atrisinājums: Malka, Saka, Zasulauks, paipala, Krustpils, Bulgārija, kāja, Bauska; iezīmētās slejās: mazpulka lasītājs.

Vizitkartes mīklas atrisinājums: Mazpulku Vi svadonis.

Pareizus mīklas atminējumus ir iesūtījuši sekoši mazpulku dalībnieki:

Abas mīklas atminējuši: **Lubānas-Zvīdzienas:** E. Vilciņš, Elm. Vilciņš; **Valkas dārzkopības:** T. Dikelsons; **Lielvārdes:** A. Nollendorfs; **Durbes:** Kārlis Eņģelis; **Biržu:** A. Levāns, J. Gaidlazds; **Krustpils:** V. Lejnieks, V. Lejnieks; **Upesgrīvas:** Z. Pūliņa; **Raunas:** P. Zeltiņš, J. Daniels; **Raunas-Mežoles:** A. Lubūsis, E. Grīnblats, F. Pētersons, P. Mende; **Allažu:** E. Mastiņš, L. Lapsa; **Mārsnēnu-Startu:** J. Vilciņš; **Dzērbenes:** O. Aleksis; **Vērgaļu:** A. Grickus, J. Putra, A. Burvis; **Neretas:** J. Tensons; **Sāvienas:** J. Mežāks; **Ķoņu:** A. Sniegs; **Lēdurgas:** K. Zeltiņš, J. Eichenbaums; **Zeltiņu:** V. Asars; **Taurenes:** J. Kārkliņš; **Rembates:** M. Ozoliņš; **Smiltenes:** O. Krievs; **Launkalnes:** E. Ceriņš; **Lēdurgas-Aijāžu:** S. Adamsons, A. Veinbergs; **Rūjienas ģimn.:** A. Spriesle, L. Bose; **Brenguļu:** E. Brants; **Sīpeles-Lustes:** P. Kalva; **Rencēnu:** J. Karlivāns.

Līdzskaņu-patskaņu mīklas vien atminējuši: **Umurgas:** M. Ozoliņš; **Aizvīķu:** A. Gosiņš, F. Ernstsons, A. Kleists, A. Eidiņš, Ž. Ruperts, V. Ruperts, E. Gailis, A. Gailis, A. Polis. V. Kopitāls, Z. Luķevics, R. Samats, O. Klaišis, E. Šteins, R. Aļeckis. F. Zīverts, J. Ķezens; **Ādažu:** J. Drunka: **Zentenes-Balgales:** J. Niedriņš; **Tirzas:** Z. Indrans, M. Augulis; **Lēdurgas:** K. Māleris, K. Purgailis, A. Stauers, E. Krūmiņš; **Šķibes:** Z. Zutis; **Kokmuižas:** J. Blaus; **Mēmeles:** A. Balodītis, A. Zandbergs.

Vizitkartes mīklu vien atminējuši: **Valkas dārzkopju:** A. Jērums; **Stāmerienas:** J. Upāns; **Bilskas:** J. Kamoliņš, J. Pētersons, J. Priedītis; **Burtnieku:** H. Ozols, H. Liepiņš; **Mālpils-Kniedīņu:** A. Vaitnieks; **Sarkaņu:** A. Greiziņš; **Naukšēnu:** A. Papēdis; **Brantu:** A. Puntulis; **Lēdurgas:** O. Vībe; **Jēru-Oleru:** D. Bošs, A. Linde; **Lēdurgas-Aijāžu:** J. Mālers; **Jumpravas-Valdemāra:** V. Vītols; **Lēdmanes:** A. Pētersons, A. Jaunvīksna; **Brenguļu:** A. Brants; **Rencēnu:** V. Mintāls.

ŠARĀDE.

Ar „g" es tevī mājoju,
Ar „st" tāļu lidoju;
Ja „b" man priekšā pieliksi,
Tad lielu pulku mantosi;
Ar „z" es putniem mājoklis
Un tevīm arī pavēnis.

Aina Vasara,
Siguldas mazpulka dalībniece.

PUTNU MĪKLA.

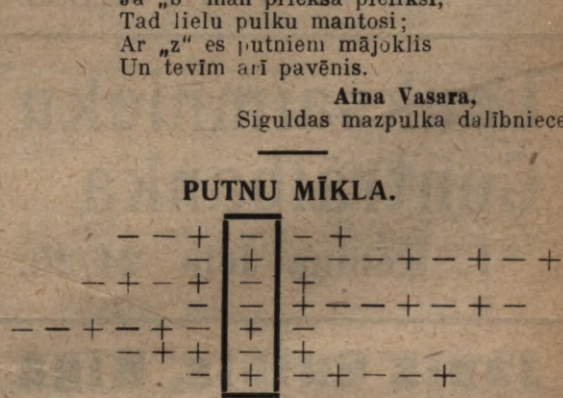

\+ = patskanis
— = līdzskanis

Parallēlēs, no augšas uz leju lasot, iznāk tuvāks paskaidrojums, kur šie putni sastopami.

A. Zemītis.
Lielstraupes mazpulka dalībnieks.

Mīklu atminējumi iesūtāmi (var sūtīt uz pastkartes ar 10 sant. marku) „Mazpulka" redakcijai: Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, dz. 5 līdz š. g. 5. oktobrim.

Atbildīgais redaktors: RUDOLFS DZĒRVE.

K. Chr. Steinerts

Amata meistars

Ģertrūdes ielā 63, pasa namā. Tā|r. 26690.

Būvatslēdznieks, kalējs un dzelzskonstrukciju darbnīca.

Centrālā S-ba „Konzums"

Rīgā, Dzirnavu ielā № 68

Pārtikas, koloniāl-, materiāl-, dzelzs, trauku un **mājturības preču veikals,** Dzirnavu ielā 81/85. **Ādu, apavu, zirgu lietu u. c. veikals,** Dzirnavu ielā 87. **Sēklu veikals,** Dzirnavu ielā 85. **Lauksaimniecības veikals,** Dzirnavu ielā 68. **Manufaktūras veikals,** Dzirnavu ielā 68.

SABIEDRĪBA

„METALISTS"

Mechaniska fabrika un čuguna lietuve

RĪGĀ, Vidzemes šosejā Nr. 94

Tā|r. 92349, 91648.

Pirmklasīga prece Mērenas cenas

Pieprasiet visur tikai „Metalista" razojumus!

Zvērādu apstrādāšana un krāsošana

J. A. Vestermans

Rīgā, Āpšu ielā 4 Tā|r. 42816

D. L. Magarill

Apavu un getru fabrika

„DELMAG"

Rīgā, Peldu ielā 17. Tā|r. 22663.

Cimdu fabrika

V. GENSS

Rīgā, Kaļķu ielā 13, tā|r. 22491.

Lauksaimnieku Centrālbanka

L. Kēniņa ielā 24/26.

Apdrošināšanas aģentūra un kommisija

A. Augsburgs

Rīgā, L. Jēkaba ielā № 3.

Jānis Gulbis, Rīgā

Elektrības uzņēmums Brīvības ielā 12. Tā|r. 3534.

Piedāvā: instalācijas m teriālus, elektromotorus, lampas, elektriskus mājturības aparātus, dažāda veida kroņlukturus un visādus elektrības piederumus. **Radio** aparātus pieslēdzamus elektr. tīklam un baterijām. Ska|ruņus un daļas pašbūvei.

Ierīko: elektriskās apgaismošanas un spēka ietaises. Pieņem izlabošanā gludekļus, vāramos, sildamos un citus elektriskus mājturības aparātus, kā arī izved dažādus apgaismošanas remontus.

Tirdzn. un Rūpn. Akc. Sab.

Brāļi Kamarini

Dib. 1808. g.

Drogas, ķīmikālijas un krāsas

Rīgā, Rāts laukumā 15. Tā|r. 21678 un 31077

Noda|as:

1) Marijas ielā pie Rīg s I. stacijas Tā|runis 32909
2) Matīsa ielā 8 (Vidzemes tirgum pretim) Tā|runis 94501

Vairumā **Mazumā**

L. Audze grām. sp. Rīgā, Baznīcas ielā 4-a (L. L. Centrālbiedrības gr. sp. nomnieks).

A/S
„EMOLIP"
Logu stiklu fabrika

„Chrysler"
Automobiļu galvenā pārstāvība un remontu darbnīca
Ralf. Bierich
Rīgā, Rēveles ielā 45.
Tāļruņi: 91837, 94886.

Alf. Intelman,
Rīgā, Brēmiešu ielā 7, tāļr. 21352
Cements, ugunsdrosi ķiegeļi, ugunsdroši māli, caurules, jumtu pape, darva, jumtu skārds, kanalizācijas piederumi u. t. t.

Papīru fabrika
Ed. Brūns un b-dri
Rīgā, L. Smilšu ielā 19/21.
Tāļrunis 33421.

AUTO-SERVICE
Rīgā, Aspāzijas bulv. Nr. 4
Tāļruņi: 29538, 34403, 34076

Varta un *Pertrix*
baterijas automobiļiem ir vislabākās
Inž. V. KRISKO
Rīgā, Brīvības bulv. 1. Tāļr. 20555

AKCIJU SABIEDRĪBA
„ARGENTA"
Celophana kapseļu fabrika
GANĪBU DAMBĪ 31
TĀĻRUNIS 92766

Būv- un mēbeļu galdniecība
EV. VILSONS
Marijas ielā 13 Tāļr. 26637

P. PUTNIŅŠ
FARMACEITISKI — ĶIMISKI — KOSMETISKA LABORATORIJA un DROGU LIELTIRGOTAVA
Rīgā, Kr. Barona ielā Nr. 63.
Tāļruņi 92854, 91466, 92635.

Mašīnu fabrika
S-ba A. Šuberts, Rudzīts un B-dri
Rīgā, Rēveles ielā № 8/10
Tāļrunis 914-36
Skrūvju, uzgriežņu un kniežu fabrikācija no 5/16"—1"

Zemkopības mašīnu fabrika un čuguna lietuve

S-ba „IMANTA"

Rīgā,
M. Kandavas ielā Nr. 13-a.
Tāļr. 41960.

Koku zāģētava
Koku eksports

Baltijas Kokrūpniecības A/S
(Baltic Wood Company Ltd.)

Rīgā, Pīļumuižas ielā 2
Tāļr.: laukums 30541

Kantoris: L. Zirgu ielā № 25
Tāļr. 22577
Prīv. tāļr. 29083

„A La Marquise"

Parīzes konditoreja

Smalkākie cepumi.
Saldumi.
Ledus.
Salon de thé.

Rīgā, Brīvības ielā 11, tāļr. 34536, 32797.

Helmsing & Grimm

Kuģu aģentūra

Rīgā
Liepājā
Venstpilī

Angļu Lloyda aģenti

Telegrammu adr.:
„HELMSING"

Mašīnu fabrika, kapara kaltuve, čuguna un metālu lietuve

Vm. Minuth, Rigā

dib. 1860. g.

Ģertrūdes ielā 28. Tāļr. 28848.

Aparāti un mašīnas: spirtdedzinātavām, alusdarītavām, ķīmiskām fabrikām, piensaimniecībām, katli un boileri no kapara, aluminija un dzelzs.

Čuguna nolējumi: mašīnu daļām, caurulēm, ārdu stieņiem u. c.

Metāla nolējumi no: zvanu bronzas, pieminekļu bronzas, aluminija, svina u. c. metāla.

Mašīnu izlabošana un jaunbūve.

TIRDZNIECĪBAS AKC. SAB.

N. Chr. Hviid

Rīgā, Brīvības ielā Nr. 31.
Tel. Nils, Rīgā, tāļr. 96577, 96280.

Lielākais speciālveikals ar:

caurulēm un cauruļu savienojumu gabaliem. Notekcaurulēm un veidgab.

Vannām, krāsnīm, mazgājamiem galdiem, klozetiem, urināliem. Senkinga plītēm. Kurināmiem elementiem, katliem, ventiļiem, armatūrām.

Gāzes aparātiem „Prof. Junkers"